

АКАДЕМІЧНІ СТУДІЇ З ФІЛОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ

III міжнародної науково-практичної
конференції

27 листопада 2024 року

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
Факультет цивільної та господарської юстиції
Кафедра іноземних мов**

**МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної науково-практичної конференції**

АКАДЕМІЧНІ СТУДІЇ З ФІЛОЛОГІЇ

27 листопада 2024 року

УДК 8(062.552)
А38

Голова оргкомітету:

Ківалов Сергій Васильович – президент Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, академік

Заступник голови оргкомітету:

Томчаковська Юлія Олегівна – завідувач кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент

Члени оргкомітету:

Строченко Леся Василівна – професор кафедри іноземних мов, доктор філологічних наук, доцент;

Варшкіна Наталія Володимирівна – доцент кафедри іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент;

Єрмоєнко Світлана Василівна – доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент;

Швелдзе Лідія Дмитрівна – доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент;

Лесневська Катерина Вікторівна – старший викладач кафедри іноземних мов

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 5 від 10 лютого 2025 року)*

А38 **Академічні студії з філології** : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (27 листопада 2024 р.) / за загальною редакцією к. філол. н., доц. Ю. О. Томчаковської ; Національний університет «Одеська юридична академія». – Університетська книга, 2025. – 112 с.

ISBN 978-617-521-117-5

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції містять дослідження актуальних проблем вивчення германських, романських, слов'янських та інших мов, загального мовознавства, теорії і практики перекладу та методики викладання іноземних мов. Видання буде корисним для філологів, магістрів, аспірантів, докторантів, викладачів.

УДК 8(062.552)

© Колектив авторів, 2025

ISBN 978-617-521-117-5

© Національний університет «Одеська юридична академія», 2025

ПРИВІТАННЯ
Президента Національного університету
«Одеська юридична академія»

Шановні учасники III міжнародної науково-практичної конференції
«Академічні студії з філології»!

Національний університет «Одеська юридична академія» – флагман вітчизняної вищої освіти та один із провідних наукових центрів України. Завдяки самовідданий праці численного колективу наш заклад вищої освіти демонструє сталий і динамічний розвиток. Щороку Університет розширює горизонти наукових ініціатив, зокрема шляхом проведення щорічної Міжнародної науково-практичної конференції «Академічні студії з філології». Серед учасників – професори, науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти з різних регіонів України (Львів, Одеса, Запоріжжя, Ужгород), а також представники закордонної наукової спільноти – зі США, Швейцарії та інших країн. Щиро вітаю всіх учасників із початком роботи конференції, яка щороку об'єднує на базі Національного університету «Одеська юридична академія» фахівців різних галузей філології для конструктивного обміну думками щодо актуальних проблем сучасного мовознавства. Збірник конференційних матеріалів охоплює широкий спектр тем: комунікативно-прагматичні аспекти мовознавчих досліджень, когнітивну лінгвістику, теорію і практику перекладу в контексті міжкультурної комунікації, методику викладання іноземних мов тощо. Переконалий, що результати конференції сприятимуть поглибленню досліджень у сферах когнітивної лінгвістики, прагмалінгвістики, контрастивного мовознавства, перекладознавства та мовної освіти, а також підтримають розвиток наукових шкіл гуманітарного спрямування на півдні України. Вірю, що щорічне проведення цього наукового заходу стане потужним імпульсом для популяризації та зміцнення філологічної науки й освіти.

Бажаю всім учасникам конференції плідної роботи, нових звершень у науковій та викладацькій діяльності, а головне – миру і злагоди!

Сергій Ківалов
президент Національного університету
«Одеська юридична академія»,
академік НАПрН України, академік НАПН України,
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України

ЗМІСТ

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» Ківалов Сергій	3
МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ Баришевська Д.Є., Ковальова К.О.	7
СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ В АСОЦІАЦІЯХ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТУ Вережак Т.Ю., Дзюбинська О.М.	12
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МОВЛЕННСЬКОГО ЕТИКЕТУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ Дихта В.І., Дихта Н.М.	14
ПЕРЕКЛАД ВЛАСНИХ НАЗВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЇ Єрмоєнко С.В.	17
КВАНТИТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ АВТЕНТИЧНИХ YOUTUBE-КАНАЛІВ У НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ Іванова Н.Г.	20
СПОРІДНЕНІСТЬ МІЖ <i>SEHEN</i> І <i>HÖREN</i> ТА РЕКОНСТРУКЦІЯ ФОРМ (НА МАТЕРІАЛІ ДАВНЬОВЕРХНЬОНІМЕЦЬКИХ ТЕКСТІВ) Козак Т.Б.	25
ПЕРЕКЛАД НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ: ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ Корчмарюк Т.А., Ковальова К.О.	28
МОВНА ПІДГОТОВКА ІТ-ФАХІВЦІВ Лесневська К.В.	32
ОСОБЛИВОСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ Мерешко А.А., Козак Т.Б.	35
ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРІЇ КОМУНІКАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА Пеліван О.К.	39
РІЗНОМАНІТТЯ ТА СХОЖІСТЬ МОВ В ГЕРМАНСЬКІЙ МОВНІЙ ГРУПІ Порох Т.О., Тупікова Т.В.	44
ЛАТИНСЬКІ ДЕРИВАЦІЙНІ ЕЛЕМЕНТИ В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ТЕРМІНОТВОРЕННЯ Телецька Т.В.	47
ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ПЕРЕКЛАДАЧІВ В ЮРИДИЧНІЙ ГАЛУЗІ Томчаковська Ю.О.	50
НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ УСНОЇ ТА ПИСЬМОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ Томчаковський О.Г.	53
ПОХОДЖЕННЯ ДІЄСЛІВ <i>SEHEN</i> , <i>HÖREN</i> І ЇХ СИНОНІМІВ (ДІАХРОНІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)	56

Тупікова Т.В.	
ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПРОГНОСТИЧНИЙ ДИСКУРС	59
Черненко Т.І.	
АНГЛОМОВНА МОРСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ДІАХРОНІЇ	61
Цобенко О.В.	
ЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ	63
СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ	
Швелідзе Л.Д.	
НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ МОВЛЕННЯ ДОНАЛЬДА ТРАМПА ТА КАМІЛИ	66
ГАРИС ПІД ЧАС ПЕРЕДВИБОРЧИХ ДЕБАТІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	
Шевченко-Бітенська О.В.	
КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ТЕОРЕТИЧНІ	70
ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИМІРИ	
Ясніцька Г. В.	
PLAIN LANGUAGE MOVEMENT IN MODERN EVOLUTION OF LEGAL ENGLISH	72
Alexeyev M.	
POLITICAL DISCOURSE ASPECTS OF STUDY	76
Chetaikina V.	
THE ROLE OF FOREIGN LANGUAGES IN LEGAL PRACTICE	78
Khyzhniak Y.	
CRIMINAL JUSTICE TERMINOLOGY: ASPECTS OF STUDY	80
Kolodin D.	
EARLY TEXTILE-RELATED BORROWINGS IN THE ENGLISH LANGUAGE	82
Kovalova K.	
LINGUISTIC FLEXIBILITY IN ONLINE JOURNALISM. THE RISE OF SLANG	84
AND ITS EFFECTS ON LANGUAGE NORMS	
Levshina E., Tomchakovska Y.	
INTEGRATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS IN CURRICULA	88
AND PROGRAMS: METHODOLOGICAL APPROACHES AND PRACTICAL	
ASPECTS	
Marchuk I.	
CONCEPT WAR IN LINGUISTICS	91
Prikhodko H.	
APPROACHES TO THE STUDY OF THE CATEGORY OF THE MYSTICAL	93
Prykhodchenko O.	
FORM MIRRORS LIFE: NATASHA TRETHEWEY'S "MYTH"	95
Richter J.	
SYMBOLISM IN JHUMPA LAHIRI'S "INTERPRETER OF MALADIES"	98
Scribner K.	
METHODOLOGY OF PHILOLOGICAL RESEARCH: TRENDS AND	101
PERSPECTIVES	
Strochenko L.	
LEGAL TRANSLATION AS A KEY COMPONENT IN UKRAINE'S EU INTEGRATION	104
PROCESS	
Ulianova H.	
SOME ASPECTS OF THE CONCEPT "DISCOURSE" DEVELOPMENT	106
Varieshkina N. V., Kovbasiuk S. V.	

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Баришевська Д.Є.

здобувач освіти,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Ковальова К.О.

викладач кафедри іноземних мов,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Молодіжний сленг в англійській мові є яскравим прикладом того, як мова може еволюціонувати і адаптуватися під впливом соціальних, культурних та технологічних змін. Він незмінно відображає покоління, яке його використовує, і служить не лише засобом спілкування, але й інструментом для самовираження та формування ідентичності. Важливим аспектом є те, що молодіжний сленг часто виступає індикатором соціальної ідентичності, групової приналежності та протесту проти офіційних норм мови.

Як зазначає Ірина Кухаренко, молодіжний сленг – це специфічна форма мови, яка використовується молодими людьми. Він часто включає в себе нові слова або фрази, що виникають із-під культур, моди, інтернет-культури та соціальних мереж. Цей сленг може бути регіонально та культурно специфічним, і його значення може швидко змінюватись [Кухаренко, 2020: 45]. Існує кілька основних причин виникнення молодіжного сленгу. Зокрема, молодь прагне створити свою окрему ідентичність і вийти з-під впливу загальноприйнятих мовних норм [Бушуєв, 2017: 21]. Такий підхід дозволяє виокремити себе як окрему соціальну групу, що має свої правила і канони спілкування. Додатково, молодіжний сленг часто є формою протесту проти стандартної лексики або форми відмежування від старших поколінь. Таким чином, мова слугує як інструмент соціальної адаптації та групової приналежності [Кухаренко, 2020: 47].

Молодіжний сленг є специфічним явищем, що не тільки виділяється з маси стандартних мовних форм, але й виступає засобом самовираження та комунікації. Ось основні риси цього виду мови:

- Інноваційність: молодь постійно створює нові слова, комбінуючи звичні елементи мови або взявши за основу інші мови та культури.
- Неформальність: сленг активно використовує зменшено-інтимні форми, скорочення та неофіційні варіанти слів. Вживання таких форм дозволяє створити легку атмосферу спілкування серед однолітків.
- Ігровий характер: молодіжний сленг часто використовує різноманітні гри зі словами, метафори, гумор. Це створює певний простір для експериментів із мовою, що є важливим для самовираження молоді.
- Технологічний вплив: виникнення нових термінів зумовлене розвитком інтернет-культури, соціальних мереж та технологій. [Кухаренко, 2020: 50-52].

У молодіжному сленгу часто можна помітити слова, які спочатку були вживані в нейтральному контексті, а потім стали частиною молодіжного жаргону. Розглянемо приклади, як нові слова та вирази вводяться в молодіжний сленг та як вже існуючі слова набувають нових значень або використовуються у нових контекстах.

1. Lit, нейтральне значення якого є освітлений, набуло сленгового значення «щось дуже круте, захопливе або цікаве».

That party was lit!

2. Flex, нейтральне значення якого є згинати, напружувати м'язи, набуло сленгового значення «хвалитися або демонструвати щось (гроші чи досягнення)».

He's always flexing his new car.

3. Salty, нейтральне значення якого є солоний, набуло сленгового значення «злий, роздратований або ображений».

Don't be salty just because you lost.

4. Tea, з нейтральним значенням чай, набуло сленгового значення «плітки, цікава інформація».

Spill the tea about what happened at the party!

5. Fire, нейтральне значення якого є вогонь, набуло сленгового значення «щось дуже круте, виняткове».

That new song is fire!

6. Ghost, з нейтральним значенням привид, набуло сленгового значення «зникнути без попередження, припинити спілкування».

He ghosted me after our second date.

7. Low-key, нейтральне значення якого є щось помірне або неочевидне, набуло сленгового значення «щось, що хочеться тримати в таємниці або не надто виділяти».

I'm low-key excited about the concert.

8. Vibe, з нейтральним значенням «вібрація, атмосфера», набуло сленгового значення «відчуття, настрої, енергія певного місця або події».

This place has such a chill vibe. [Велущак, Осіпчук, Алиєва, 2024]

Багато таких слів з'явилися завдяки впливу соцмереж, поп-культури та музики.

Ще однією формою сленгу в англійській мові є аббревіатури, які допомагають швидко та лаконічно виражати ідеї або емоції. Наведемо деякі приклади таких аббревіатур:

Абревіатури є дуже популярними в англійському молодіжному сленгу, особливо у текстовій комунікації та в соцмережах. Ось кілька прикладів:

1. LOL (Laugh Out Loud): використовується, щоб показати, що щось дуже смішне.

That meme is so funny, LOL!

2. BRB (Be Right Back): позначає, що людина тимчасово відсутня, але скоро повернеться.

Hold on, BRB in 5 minutes.

OMG (Oh My God): допомагає виразити подив, шок або захоплення людини.
OMG, I can't believe this is happening!

3. TBH (To Be Honest): використовується перед вираженням чесної думки.

TBH, I didn't like the movie that much.

4. FYI (For Your Information): використовується, щоб надати інформацію.

FYI, the meeting has been rescheduled.

5. SMH (Shaking My Head): використовується, коли необхідно виразити розчарування або несхвалення.

He forgot his homework again, SMH.

6. YOLO (You Only Live Once): використовується, щоб виправдати ризиковані або спонтанні дії.

Let's go skydiving, YOLO!

7. FOMO (Fear Of Missing Out): виражає почуття тривоги через те, що щось важливе або цікаве відбувається без вас.

I'm going to the party because I have FOMO. [Велущак, Осіпчук, Алиєва, 2024]

Ці аббревіатури широко використовуються у неформальних повідомленнях, мемах і віртуальному спілкуванні.

Сленг залишається одним із найяскравіших явищ мовлення, незважаючи на його часто неформальну або навіть вульгарну природу. Він є емоційно насиченим інструментом, який дозволяє відображати зміни в житті суспільства та передавати глибокі почуття й думки. Як елемент культури, він ілюструє інтереси, оцінки та соціальні процеси, сприяючи розумінню багатогранності сучасного світу. У сучасній англійській мові сленг не лише активно використовується у повсякденному спілкуванні, але й відіграє важливу роль у розвитку словникового складу. Перспективи подальших досліджень включають розширення аналізу молодіжного сленгу на інші мови та культурні контексти, а також студіювання його впливу на мовленнєві практики в онлайн та офлайн середовищах.

Список літератури:

Кухаренко І. С. Соціолінгвістичні аспекти мовної ідентичності молоді. Харків: Освітня книга, 2020. С. 45-52

Бушуєв С. В. Глобалізація та її вплив на мовну практику молоді: дослідження лексичних інновацій. Київ: Літературна спілка, 2017. С. 58-70.

Бартош В. В. Молодіжний сленг як соціокультурний феномен. Київ: Наукова думка, 2019. С. 34-42.

Texting Slang. Your Dictionary. URL: <https://grammar.yourdictionary.com/slang/texting-slang.html>

Велущак М. Я., Осіпчук Н.В., Алиєва А.Д. Особливості молодіжного сленгу сучасної англійської мови. Вісник науки та освіти. Київ, 2024. №3 (21). URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10831/10344-%d0%a2%d0%b5%d0%ba%d1%81%d1%82%20%d1%81%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%96-10401-1-10-20240409.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ В АСОЦІАЦІЯХ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТУ

Вережак Т.Ю.

здобувач освіти,

Національний університет «Одеська юридична академія»,

Дзюбинська О.М.

здобувач освіти,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Асоціативний експеримент – метод психолінгвістичного та лінгвістичного дослідження, спрямований на виявлення асоціативних зв'язків між словами в мовній свідомості носіїв мови, який використовується для вивчення структури лексики, мовної категоризації, семантичних полів, а також культурних особливостей мислення [Жванія, 2024]. Теоретичною основою асоціативного експерименту є уявлення про те, що мова є не лише засобом комунікації, а й формою збереження знання, і що слова зберігаються в пам'яті не ізольовано, а у вигляді складної мережі зв'язків. Ці зв'язки формуються на основі індивідуального досвіду, культурних настанов, частотності вживання, соціального контексту та інших когнітивних чинників.

У межах асоціативного експерименту дослідникові зазвичай потрібно дібрати реакцію на стимул – слово або фразу. Найпоширеніший тип – вільний асоціативний експеримент, у якому респондент має дати першу асоціацію, що спадає йому на думку при пред'явленні стимулу. Такі реакції можуть бути семантичними (синоніми, антоніми, родові чи видові поняття), емоційними, граматичними, фонетичними або випадковими [Храбан, 2016].

У межах курсу «Методологічні основи філологічних досліджень» здобувачами освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 035 «Філологія» було проведено асоціативний експеримент, спрямований на

виявлення мовних уявлень студентів-філологів про феномен студентського життя. Респонденти реагували на стимул «студентське життя» вільними асоціаціями, які надалі були проаналізовані з урахуванням повторюваності, семантичної близькості та емоційного забарвлення.

У відповідях студентів усіх курсів чітко простежується домінування навчально-освітньої сфери. Асоціації охоплюють як загальні поняття, пов'язані з процесом здобуття знань, так і конкретні елементи повсякденної академічної реальності. Часто згадуються навчання, знання, лекції, пари, практика, домашні завдання, екзамени, бібліотека, викладачі, а також стипендія. У частини студентів ці одиниці набувають додаткового смислового навантаження, пов'язаного з відповідальністю, обов'язками, інтелектуальною працею.

Водночас значну частину реакцій становлять асоціації, пов'язані з соціальною взаємодією, новими знайомствами та відпочинком. Часто згадуються друзі, зустрічі, прогулянки, вечірки, подорожі, святкування, життя в гуртожитку, перерви на каву, неформальне спілкування, кампусні події. Студентське життя постає як простір активного соціального функціонування, що супроводжується позитивними емоціями, відкритістю до нового й бажанням інтегруватися в спільноту.

У відповідях також фіксуються асоціації, що свідчать про особистісний розвиток. Студенти вказували на самостійність, досвід, новий етап у житті, внутрішню свободу, цілі, нові захоплення, прагнення до реалізації. У цьому сегменті простежується усвідомлення студентства як важливого перехідного періоду в житті людини, пов'язаного з набуттям життєвої зрілості.

Окрему групу становлять асоціації з емоційним або оцінним змістом. Часто згадуються номінації *весело, цікаво, сміх, враження, захоплююче, креативно, незвично, різноманітно*. Студенти передають загальну атмосферу студентського досвіду як яскравого, інтенсивного, емоційно насиченого періоду. Широкий вжиток англomовних лексем *fun, creative, bright, unusually, freedom, young forever* засвідчує вплив іншомовного середовища та типову для сучасної молоді змішану мовну практику.

Певну кількість реакцій становлять номінації, пов'язані з труднощами і викликами, з якими стикаються студенти. Згадуються втома, зайнятість, недосипання, обмежені фінансові можливості, емоційне виснаження, напружений графік, суворі викладачі. Такі реакції підкреслюють амбівалентність студентського досвіду, де поряд з позитивом присутні напруга, навантаження та побутові виклики.

Результати експерименту свідчать про багатовимірність образу студентського життя у свідомості сучасних філологів. Його структура охоплює освітній процес, соціальну активність, саморозвиток, емоційне тло та виклики повсякдення, формуючи динамічну і водночас суперечливу модель сприйняття студентства як явища.

Список літератури:

Жванія Л., Нестерчук О., Христіанінова Р. Асоціативний експеримент як засіб дослідження ролі сакрального в мовній свідомості сучасної молоді. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство)*. 2024. № 38. С. 7-14. <https://doi.org/10.31652/2521-1307-2024-38-01>

Храбан Т. Використання асоціативного експерименту як одного з основних методів психолінгвістики в дослідженні інтернет-комунікації. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2016. Вип. 30. С. 163–175.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ МОВЛЕННЄВОГО ЕТИКЕТУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Дихта В.І.

здобувач освіти,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Дихта Н.М.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Складне становище України, нестабільність та військовий конфлікт додають додаткових складнощів до процесу навчання, люди постійно знаходяться в стресових ситуаціях, процес навчання постійно переривається сигналами тривоги та балістики атаками. Але навіть під час війни українці намагаються залишатися людьми, культурними людьми і дотримуватися мовленнєвого етикету.

Людина, яка володіє культурою спілкування, виявляє її всюди: на роботі, на відпочинку, в сімейному колі і громадських місцях. Уміння людей передавати свої думки і почуття іншим людям, уміння не лише говорити, а й слухати, виявляти розуміння і доброзичливість, співчуття і увагу складають культуру повсякденного спілкування. Справжню культуру міжособистісних стосунків визначають етичні норми поведінки особистості. Спілкування людей починається із сприймання одне одного. Спілкування буде розвиватися ефективно, якщо перше враження викликає почуття симпатії та поваги, які дуже важливі при подоланні психологічного бар'єру та стресових ситуацій.

В своїй професійній діяльності викладач іноземної мови використовує професійну філологічну лексику під час спілкування з колегами, а при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти активно використовує загальну лексику з доступним поясненням матеріалу. Крім того викладачу під час викладання іноземної мови за професійним спрямуванням доводиться звертатися до

білінгвальності, а вербальне спілкування зі здобувачами вищої освіти завжди поєднувати з використанням невербальних засобів спілкування. Правильність та професійність такого спілкування передбачається етикетом мовленнєвого спілкування.

Під мовленнєвим етикетом розуміють мікросистему національно специфічних стійких формул спілкування, прийнятих і приписаних мовними та культурними традиціями, суспільством для встановлення контакту між людьми, підтримання спілкування у певній тональності.

Вважається, що мовленнєвий етикет є однією з важливих характеристик поведінки людини. Бо без знання прийнятих у суспільстві форм етикету, без вербальних форм вираження ввічливих стосунків між людьми, індивід не може ефективно, з користю для себе і оточуючих здійснювати процес спілкування. Стельмахович М. Г. з цього приводу зауважує: "Не треба забувати, що будь-який, навіть найменший відступ від мовленнєвого етикету псує настрій, вносить непорозуміння в людські стосунки"[Стельмахович, 1981: 2].

Вербальна комунікація викладача іноземної мови за професійним спрямуванням зі здобувачами вищої освіти ускладнюється додатково білінгвальністю. За загальними принципами мовленнєвого етикету викладач повинен проявляти ввічливість, поважне ставлення, використовувати доступність мовлення з чітким поясненням матеріалу, звертатися на «Ви» та обов'язково дотримуватися мовної дистанції, правильно будувати діалог і направляти процес навчання в необхідне русло, активізувати увагу здобувачів вищої освіти до вивчення дисципліни та теми, щоб зробити спілкування більш ефективним для навчання. Викладач повинен уміти приділити увагу всім здобувачам, "розговорити" мовчазного, й у той же час зупинити «говіркового».

В конфліктних та стресових ситуаціях необхідно зберігати спокій: реагувати на конфліктні ситуації спокійно, уникати емоційних висловлювань та забезпечити конструктивну комунікацію шляхом аргументації [Куранова, 2012: 1].

Під час викладання дуже часто доводиться застосовувати невербальні засоби спілкування. Невербальна комунікація, а саме жести, міміка, пантоміміка, рухи тіла викладача, його тон та інтонація, зоровий контакт відіграють дуже важливу роль в акцентуванні уваги здобувачами вищої освіти під час навчання іноземної мови за професійним спрямуванням..

Мовленнєвий етикет викладача може подолати або полегшити психологічний дискомфорт, стресову ситуацію. В таких випадках викладач має використовувати спокійний, доброзичливий тон голосу, відповідний погляд.

Таким чином, в умовах війни сучасний викладач іноземної мови повинен багато уваги приділяти не лише поясненню матеріалу на двох мовах, базуючись на встановленні мовленнєвої комунікації, а також дуже активно застосовувати невербальні засоби спілкування й уміти їх інтерпретувати з боку здобувачів вищої освіти, щоб зрозуміти те, що здобувач не хоче або не може виразити вербально. Такі підходи позитивно позначаються на вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням, оскільки опанування вказаної дисципліни має подвійне навантаження, потребує особливої концентрації уваги, додаткового тренування пам'яті та психологічного комфорту.

Список літератури:

Куранова С.І. Основи психолінгвістики: навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія», 2012. 208 с.
Стельмахович М. Г. Мовний етикет / Культура слова. К., 1981. Вип. 20. 196 с.
Торторіелло, Томас Р., Блатт С., Девайн С. Комунікація в організації: прикладний підхід. Нью-Йорк: Макгроу-Хілл, 1978. 145с.

ПЕРЕКЛАД ВЛАСНИХ НАЗВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА СТРАТЕГІЇ

Єрмоменко С.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Переклад власних назв є одним із найскладніших аспектів художнього перекладу, оскільки ці одиниці мають не лише номінативну, а й культурну, символічну, стилістичну і часто інтертекстуальну функцію. У художньому тексті власні назви виконують роль маркерів простору, часу, характерів персонажів, а також можуть бути носіями авторських алюзій, гумору, сатири або символіки. До власних назв у художній літературі належать імена персонажів (антропоніми), географічні назви (топоніми), назви вигаданих місць, організацій, творів мистецтва, історичних подій, реалій тощо. Переклад цих одиниць вимагає балансування між точністю, естетичною відповідністю, читацьким сприйняттям і функціональною релевантністю в межах іншомовного культурного простору [Карабан, 2003; Корунець, 2003].

Одним із найяскравіших прикладів складного перекладу власних назв є роман Джоан Роулінг *Harry Potter*. Імена персонажів у цьому творі часто мають семантичне навантаження або містять алюзії. Наприклад, ім'я *Remus Lupin* вказує на зв'язок героя з вовкулаками (*Remus* – персонаж римської легенди, вигодуваний вовчицею; *Lupin* – похідне від лат. *lupus* – вовк). Український переклад (*Ремус Люпин*) зберігає фонетичну форму, однак втрачає закладену гру слів, яку англомовний читач може одразу розпізнати. У деяких перекладах, наприклад у французькому (*Remus Lupin*), назву залишено без змін, а в російському – лише транслітеровано (*Римус Люпин*), що також ускладнює розпізнавання семантики імені.

Інший приклад – персонаж *Severus Snape*. Ім'я *Severus* має латинське походження (від *severus* – «строгий», «суворий»), що підкреслює риси характеру

героя, тоді як прізвище *Snape* є топонімом, але також співзвучне зі словом *snap* (ламати, різко поводитися). В українському перекладі (*Северус Снейп*) частково збережено оригінальне звучання, однак семантична багатозначність дещо втрачається.

Ще одним прикладом є вигадані топоніми, такі як *Hogwarts*, *Diagon Alley*, *Hogsmeade*. Назва *Diagon Alley* є грою слів (діагональ + алея), що відтворюється у французькому перекладі як *Chemin de Traverse* (букв. «стежка навскоси»). В українському перекладі подано *Косий провулок*, що адекватно передає і значення, і стилістичну специфіку назви.

У творах Дж. Р. Р. Толкіна (цикл *The Lord of the Rings*) власні назви створюють цілу міфопоетичну реальність. Назви *Mordor*, *Rivendell*, *Gondor*, *Middle-earth* мають культурно-міфологічну основу. Український переклад (*Мордор*, *Рівенделл*, *Гондор*, *Середзем'я*) демонструє різні стратегії: часткова калька, адаптація, транскрипція. Назва *Middle-earth*, наприклад, є перекладом староанглійського *Middangeard* (світ людей), тож її переклад як *Середзем'я* повністю зберігає культурну й етимологічну глибину оригіналу.

У сатиричних творах, наприклад у романі Джорджа Оруелла *Animal Farm*, власні назви тварин (*Napoleon*, *Snowball*) мають алегоричний характер. *Napoleon* очевидно посилається на Наполеона Бонапарта, а *Snowball* уособлює образ ідеаліста (алюзія на Троцького). В українському перекладі (*Наполеон*, *Сніжок*) досягається компроміс між фонетичною близькістю і смисловою передачею, однак алегоричність залишається неочевидною без контексту.

У постмодерністських творах, як-от *The Crying of Lot 49* Томаса Пінчона, власні назви часто є носіями інтертекстуальних і іронічних конотацій. Наприклад, назва організації *Trystero* відсилає до вигаданої поштової змови, а ім'я головної героїні *Oedipa Maas* містить алюзію на міф про Едіпа. Тут перекладач має ухвалити рішення: зберегти оригінальну назву без змін чи адаптувати її з поясненням, що іноді робиться в коментарях або примітках.

Таким чином, переклад власних назв у художньому тексті є складним процесом, що передбачає не лише лінгвістичну, а й культурологічну, прагматичну та стилістичну інтерпретацію. Власна назва у художньому творі – це не лише елемент текстової поверхні, а глибокий смисловий шар, що виконує важливі наративні й емоційні функції. Успішний переклад власної назви вимагає від перекладача не тільки мовної майстерності, але й здатності до міжкультурного прочитання і творчої інтерпретації, яка забезпечує адекватність і автентичність перекладу.

Список літератури:

Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську. Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с.

Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2003. 448 с.

КВАНТИТАТИВНІ ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ АВТЕНТИЧНИХ YOUTUBE-КАНАЛІВ У НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Іванова Н.Г.

кандидат філологічних наук, доцент,
Національний університет «Одеська юридична академія»

У сучасному викладанні іспанської мови як іноземної відеохостинг YouTube стає невід'ємною частиною освітнього процесу. Новітні дослідження демонструють значний потенціал YouTube як навчального інструменту, підкреслюючи його універсальність, гнучкість, інтерактивність та доступність. Так, аналізується використання YouTube в контексті підтримки викладачів та студентів та приділяється увага мотиваційним педагогічним стратегіям з метою створення ефективного інтерактивного навчального середовища [Alonso De Salas, 2016; Maraza-Quispe, Alejandro-Oviedo, Fernández-Gambarini, Cisneros- Chavez, Choquehuanca-Quispe, 2020]; надаються приклади кращих практик втілення YouTube [Andreu Solano, Cepriá Pamplona, Salvatella, 2018], демонструється його ефективність у покращенні академічних досягнень студентів, у сприянні інклюзивності та інтерактивності навчання [Fernández Paradas, 2016], у візуалізації складних концепцій [Garcia-Pineda, De Ves, Castaño, Roger, Cobos, Claver, Benavent García, Arevalillo-Herráez, Gutierrez- Aguado, 2020; Ruiz-San-Miguel, Hinojosa-Becerra, Marín-Gutiérrez, 2016]; розглядається роль YouTube в інтеграції сучасних форм комунікації до традиційного аудиторного навчання [Gutiérrez Romero, 2020]; описуються особливості використання YouTube студентами для неформального автономного навчання, що формує новий спосіб навчання через аудіовізуальний та інтерактивний контент [Alvarez Herrero, 2020; Roque Rodríguez, 2020] та завдяки відкритим освітнім ресурсам [Colás-Bravo, Quintero- Rodríguez, 2022], наголошується на доступності та різноманітності матеріалів, доступних через відеохостинг [Batista, 2016]; зазначаються переваги YouTube як джерела

інформації, у т.ч. навчальної, [López, 2023] та як дослідницького об'єкта у сфері сучасної комунікації та освіти [Torres-Toukoumidis, Marín- Gutiérrez, 2020]. Численні розробки присвячуються ролі автентичного аудіовізуального контенту YouTube в навчанні іспанської мови як іноземної. Розглядається, як аудіовізуальні матеріали (ABM) YouTube-каналів допомагають початківцям краще розуміти мову та культуру, покращують сприйняття мовлення, спонукають до активного використання мови у повсякденному житті [Aluja Escartín, 2023; Іванова, Марчук, Нагорна, 2024] та сприяють розвитку комунікативних навичок [Cancelas Ouviaña, Herrera Barba, 2014] та залученню студентів у гібридному навчанні [Ivanova, Marchuk, Orlov, 2022]. Підкреслюється доцільність використання YouTube у навчанні іспанської мови як іноземної, оскільки аудіовідеоконтент відеохостингу допомагає адаптувати викладання до індивідуальних потреб студентів [Barrallo, Garro, 2010].

Актуальним слід визначити проведений аналіз глобальних тенденцій у створенні та споживанні контенту YouTube, а також їх вплив на сучасні освітні практики, з фокусом на особливості подання інформації та адаптації навчання до сучасних викликів [Garzón Quiroz, 2022]. Своєчасно розроблено модель оцінювання освітніх YouTube-каналів через критерії якості, зокрема їхню структуру, зміст і методи подачі тощо, яка рекомендується для покращення освітньої ефективності і вдосконалення YouTube-каналів [Sixto-García, Rodríguez-Vázquez, Soengas-Pérez, 2021]. Слушно досліджено ефективність відеоконтенту на YouTube для викладання іспанської як іноземної, зосереджено увагу на критеріях відбору навчальних матеріалів (адаптація ABM до потреб учнів, використання критеріїв якості ABM та відповідності навчальним цілям) [Zabala Zorrilla, 2018].

Забезпечення ефективності навчальних аудіовізуальних ресурсів для викладання іспанської мови як іноземної на рівні pre-A1 передбачає застосування квантитативних показників, що описують кількість переглядів ABM, підписників, коментарів або користувацьких відгуків, лайків та дизлайків, рівень

взаємодії, оптимальну тривалість, час та середню тривалість перегляду. Велика кількість переглядів свідчить про популярність АВМ серед користувачів і є показником його корисності та релевантності для аудиторії; проте висока кількість переглядів АВМ не завжди корелює з його якістю. Співвідношення лайків до дизлайків інформує про позитивне/негативне ставлення аудиторії до АВМ. Зростання підписників вказує на ефективність контенту та відповідність очікуванням аудиторії. Висока кількість лайків та коментарів свідчить про активність та залученість аудиторії; коментарі як оцінки або відгуки користувачів дають цінну зворотну інформацію щодо ефективності подачі та зрозумілості матеріалу або потреби його вдосконалення. Співвідношення кількості взаємодій (лайки, дизлайки, коментарі, підписки) до кількості переглядів характеризує рівень взаємодії: високий рівень взаємодії вказує на те, що контент стимулює інтерес і активність у користувачів. Високу якість і відповідність інтересам аудиторії мають АВМ, що знаходять через пошукові запити, завдяки пропозиціям в рекомендаціях, посиланням із зовнішніх джерел, включенню у плейлисти певної тематики, за точністю ключових слів та тегів АВМ, інформативністю його заголовка й опису (YouTube SEO-просування). Оптимальна тривалість навчальних АВМ у навчанні іспанської мови як іноземної варіюється, але для початківців короткі АВМ (до 10 хвилин) часто є більш ефективними, оскільки вони не перевантажують надмірною інформацією. За аналітикою YouTube, доречним є використання таких показників як час перегляду та середня тривалість перегляду. Час перегляду вказує на загальну кількість хвилин, протягом яких користувач дивився АВМ, та, відповідно, на здатність АВМ утримувати увагу користувачів. Середня тривалість перегляду визначає, скільки часу глядачі витрачають на перегляд АВМ, перш ніж зупинитися або перейти на інший контент. Низька тривалість перегляду свідчить про проблеми з утриманням уваги, про недостатню привабливість АВМ, про невідповідність очікуванням аудиторії тощо.

Таким чином, відеохостинг YouTube постає як потужний інструмент у викладанні іспанської мови як іноземної, зокрема на початковому рівні, завдяки

своєї доступності, інтерактивності та різноманітності контенту. Новітні дослідження підкреслюють необхідність застосування чітких кількісних показників у взаємодії, які дозволяють оцінювати успішність контенту, його якість та ефективність та вносити відповідні корективи для покращення освітнього процесу у цифровому навчальному середовищі.

Список літератури:

- Іванова Н. Г., Марчук І. П., Нагорна Н. В. Академічний контекст та крос-культурна комунікація: аудіовідеоматеріали сайту VIDEOELE (початковий рівень навчання іспанської мови як іноземної). «Вісник науки та освіти (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія»)). 2024. № 4 (22). С. 155–173. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4\(22\)-155-173](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4(22)-155-173).
- Alonso De Salas R. Utilización de YouTube en entornos educativos. Publicaciones Didacticas.com. Diciembre 2016. № 77. P. 280–286. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/235858370.pdf>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).
- Aluja Escartín M. El contenido audiovisual en el aula de ELE. Trabajo de Final de Grado. Universitat de Lleida 2023. 40 p. URL: <https://repositori.udl.cat/bitstreams/192552d4-0e4c-45f1-8934-9c0abdb6bf21/download>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).
- Alvarez Herrero J. F. Nuevas formas de aprender con youtube del alumnado universitario de educación. *EDUcación con TECnología: un compromiso social. Aproximaciones desde la investigación y la innovación*. Edicions de la Universitat de Lleida – Asociación EDUTEC. 2020. P. 2075—2079. DOI: <https://doi.org/10.21001/edutec.2018>.
- Andreu Solano R., Cepriá Pamplona G., Salvatella L. El canal de YouTube como herramienta pedagógica. *Buenas prácticas en la docencia universitaria con apoyo de TIC: experiencias en 2017*. 2018. P. 165–170. URL: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6632622>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).
- Barrallo N., Garro I. La utilidad de Youtube en la clase de ELE. *Actas del I Simposio internacional de didáctica de español para extranjeros del Instituto Cervantes de Argel* (Argel, 3 abril de 2010). Argel, 2010. 10 p. URL: https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/publicaciones_centros/PDF/argel_2010/10_barrall_o-garro.pdf. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).
- Batista A. R. Sumando Youtube al proceso de enseñanza-aprendizaje. *Didáctica y TIC. Blog de la Comunidad Virtual de Práctica Docentes en Línea*. 2016. 5 p. URL: <https://sedici.unlp.edu.ar/handle/10915/60589>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).
- Cancelas Ouviña L.-P., Herrera Barba J. M. Reflexiones sobre el potencial de YouTube en la enseñanza y aprendizaje de una lengua extranjera. *Hachetetepe. Revista científica De Educación Y Comunicación*. 2014. № 8 (mayo). P. 71–81. DOI: <https://doi.org/10.25267/Hachetetepe.2014.v1.i8.7>.
- Colás-Bravo P., Quintero-Rodríguez I. YouTube como herramienta para el aprendizaje informal. *Profesional de la información*. 2022. Vol. 31. № 3. 11 p. DOI: <https://doi.org/10.3145/epi.2022.may.15>.
- Fernández Paradas A. El Uso de Youtube en la enseñanza. *I Encuentro de Tecnología para el Aprendizaje*. Caracas, Venezuela, 2016. P. 11–27. URL: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=2519747>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).
- García-Pineda M., De Ves E., Castaño M. A., Roger S., Cobos M., Claver J. M., Benavent García X., Arevalillo-Herráz M., Gutierrez-Aguado J. Vídeos interactivos para mejorar el proceso enseñanza-aprendizaje en la generación YouTube. *Actas de las XXVI Jornadas sobre la Enseñanza*

Universitaria de la Informática (València, 8-9 de julio de 2020). València: Asociación de Enseñantes Universitarios de la Informática, 2020. P. 353–356. URL: <http://hdl.handle.net/10045/125240>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).

Garzón Quiroz M. Q. Análisis informétrico del metaverso en canales y vídeos hispanoparlantes de YouTube. *PODIUM*. 2022. № 41. P. 141–156. DOI: <https://doi.org/10.31095/podium.2022.41.9>.

Gutiérrez Romero M. Á. La docencia en tiempos de Youtube. ¿Es posible incorporar a las clases las nuevas formas de comunicación? *Retos en la innovación y la docencia en Humanidades*. Iberoamérica Social Editorial; 2020. P. 35–58. URL: <https://iberoamericasocial.com/wp-content/uploads/2020/12/Gutierrez-M.-A.-2020-Capitulo-2.-La-docencia-en-tiempos-de-Youtube.-¿Es-posible-incorporar-a-las-clases-las-nuevas-formas-de-comunicacion.pdf>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).

Ivanova N. H., Marchuk I. P., Orlov V. V. The use of authentic animated audio and video online resources in the context of hybrid teaching in the academic environment. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2022. Вип. 63. С. 141-151. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-63-141-153>.

López M. Medios de comunicación tradicionales vs. YouTube: ¿Qué prefieren los adultos como fuente de entretenimiento e información? *Repositorio Institucional de la Universidad Politécnica Salesiana*. 2023. 3 p. URL: <http://dspace.ups.edu.ec/handle/123456789/24957>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).

Maraza-Quispe B., Alejandro-Oviedo O., Fernández-Gambarini W., Cisneros-Chavez B., Choquehuanca-Quispe W. Análisis de YouTube como herramienta de investigación documental en estudiantes de educación superior. *Publicaciones*. 2020. № 50 (2). P. 133–147. DOI: [doi:10.30827/publicaciones.v50i2.13949](https://doi.org/10.30827/publicaciones.v50i2.13949).

Rojas Barrientos S. La influencia de la efectividad en la popularidad de los videos didácticos de YouTube. TFM. Máster en TIC en educación: análisis y diseño de procesos, recursos y prácticas formativas Universidad de Salamanca (USAL), España, 2018. 61 p. URL: <http://hdl.handle.net/10366/138116>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).

Roque Rodríguez E. Tutoriales de Youtube como estrategia de aprendizaje no formal en estudiantes universitarios. *RIDE Revista Iberoamericana Para La Investigación Y El Desarrollo Educativo*. Versión On-line. 2020. Vol. 11. № 21. DOI: <https://doi.org/10.23913/ride.v11i21.797>. Ruiz-San-Miguel F.-J., Hinojosa-Becerra M., Marín-Gutiérrez I. La docencia con videos en YouTube: Caso práctico de la asignatura de Técnica y Edición de la Imagen Fija. *Sistemas y Tecnologías de Información. Actas de la 11ª Conferencia Ibérica de Sistemas y Tecnologías de Información. Gran Canaria, España. 15 a 18 de Junio de 2016*. P. 487–492. DOI: [10.1109/CISTI.2016.7521384](https://doi.org/10.1109/CISTI.2016.7521384).

Sixto-García J., Rodríguez-Vázquez A. I., Soengas-Pérez X. Modelo De análisis Para Canales De YouTube: Aplicación a Medios Nativos Digitales. *Revista Latina De Comunicación Social*. 2021. 79. P. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.4185/RLCS-2021-1494>.

Torres-Toukoudidis A., Marín-Gutiérrez I. YouTube como objeto de investigación en la comunicación. *YouTube y la comunicación del siglo XXI*. Centro Internacional de Estudios Superiores de Comunicación para América Latina. Quito, Ecuador, Edición Camilo Molina, Abril 2020. P. 97–117. DOI: <https://doi.org/10.16921/ciespal.14.8>.

Zabala Zorrilla M. Análisis de videos destinados a la enseñanza del español como lengua extranjera en YouTube. Máster universitario en enseñanza del Español como Lengua Extranjera Trabajo de Fin de Máster, Universidad de Cantabria. 2018. 86 p. URL: <http://hdl.handle.net/10902/16026>. (Consulta: el 24 de noviembre de 2024).

СПОРІДНЕНІСТЬ МІЖ *SEHEN* І *HÖREN* ТА РЕКОНСТРУКЦІЯ ФОРМ (НА МАТЕРІАЛІ ДАВНЬОВЕРХНЬОНІМЕЦЬКИХ ТЕКСТІВ)

Козак Т.Б.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Поняття аудіовізуального значення передається дієсловами, що являють собою численну лексико-граматичну категорію і займають важливе місце в системі мови, що відрізняються багатством типів та словосполучень, складністю та багатогранністю відносин, що робить їх найцікавішим об'єктом дослідження. Дієслова лексико-семантичної групи *sehen*, *hören* утворюють основну тематичну групу дієслів фізичного сприйняття, а також розуміння та мислення. Саме через систему сприйняття людина отримує інформацію, яка обробляється свідомістю, на основі якої вона розуміє дійсність, здобуває знання, висловлює думки.

У давнину зір і слух відігравали особливу роль. Втрата зору і слуху збудь-якої причини вважалася великим нещастям. А їх відновлення вважалось найбільшою милістю. Тісний зв'язок між зором і слухом підтверджується і в див. літературі. Наприклад: *See hear zwene dhero heido, got endi siin gheist, dhea sendidon, endi dher dhritto heit ist selbes druhtines Christes dhes chisendidin* [FdL, 1991: 42] “Дивися, тут були дві персони, Бог і його дух, яких послали, і третя персона, та, яку послали, персона Христа, пана самого”; “; *Miin gheist scal wesan undar eu mittem. Seegi got dhar sprach, seegi siin gheist ist auh after dhiu saar chimeinit* [FdL, 1991: 40] “...Мій дух має бути серед вас. Дивися, Господь сказав тоді: дивись, його душа названа однак схожою”.

У наведених прикладах словоформа *sehan* виступає в ролі вказівної частки, активізуючи в своїй семантиці не тільки сему зі значенням “бачити”, але й “чути”. Це підтверджує можливість використання цих дієслів як синонімів.

Двн. джерела свідчать про наявність певної лексики *ougen* у значенні "наказувати, бачити", "робити видимим" або "показувати, відкривати". У деяких випадках воно вживається у прямому значенні "бачити" або "дивитись". Аналіз ситуацій показує, що в семантиці *ougen* задіяна сема «очі», дія яких дозволяє людині щось оглядати, отже, дія реалізується між предметами «око» і «річ». Дієслово *ougen* має дві сема «очі + бачити». Складність у виразі поняття 'бачити' дозволяє припустити, що *ougen* є давнішим, ніж, наприклад, *sehen*. Однак і в останньому відчувається зв'язок з ім'ям, яке колись входило до семантики цього дієслівного кореня. Про це свідчить велика частота вживання *sehen* з прямим об'єктом, а також управління *sehen* із прийменником *auf*+Subst. Семантична спорідненість і наступність у розвитку *ougen* і *sehen* дозволяє допустити їх загальні генетичні витоки. У зв'язку з цим вважаємо за необхідне розглянути етимологію слова *ougen* 'очі'.

Дієслово *ougen* має два значення: око + дивитися. Порівнюючи реконструйовані форми **okw-* і **sekw-* "бачити", можна прийняти тезу, що семантика праісторичного двн. *sehan* розвивалася в напрямку "око" → "дивитися (вдивлятися) на" → "бачити, вдивлятися", генетично простежуючись до одного й того ж кореня слова. Дієслово *hōren*, ймовірно, також має такий семантичний розвиток. У текстах вторинного періоду є обставини, які підтверджують той факт, що семантичною першоосновою вторинного дієслова *hōren* було *ōra* 'вухо'.

Реконструйовані форми **keu [s]* - 'звертати увагу, помічати, чути, бачити' [Duden, 1989: 272] та **kwes-*, що пізніше розвинувся в **ōus-* зі значенням 'вухо', за реконструйованою формою **kwes-* можна припустити, що ці форми мають спільний корінь, тобто **kwe-*, який має відношення до поняття «людина» [Таранець, 1999; Таранець, 2004: 143]. Аналіз давнього матеріалу свідчить про так зване дробне, детальне сприйняття давньою людиною різних явищ та подій дійсності, узагальнення цих деталей привело згодом до утворення сучасних понять бачення та слуху. Різний характер цих явищ та подій, що виступають в якості об'єктів (точкового, процесуального та імпліцитного) аудіовізуальних

дій обумовив виникнення великої кількості лексико-семантичних варіантів слів *sehen* і *hören* та їх синонімів. Поступове наповнення лексем *sehen* та *hören* новим смислом, зміна їх функціонального навантаження привело до зародження в німецькій мові нових синонімічних слів даним дієсловам, які точніше виражають поняття «бачити» та «чути»: *wara neman*, (*vernemen*), *schouwen*, *erkennen*, *warten*, *kiesen*, *merken*, *losen*.

Подальше дослідження семантики аудіовізуальних дієслів в інших германських мовах дозволить визначити перспективу отриманих тут результатів у вигляді встановлення типологічних рис германських мов та вивчення сприйняття германцями в давнині оточуючого світу.

Список літератури:

- Таранець В.Г. Поняття бінарності та зародження древніх слів. Мова. 1999. №3/№4. С.48-53.
Таранець В.Г. Арії. Слов'яни. Руси: Походження назв Україна і Русь: Монографія. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2004. 296 с.
Duden – Etymologie. Herkunftswörterbuch Duden der deutschen Sprache. Bd. 7 Mannheim Dudenverlag, 1989. 839 S.
FdL - Frühe deutsche Literatur und lateinische Literatur in Deutschland 800-1150: in 24 Bänden. Hrsg. von W.Haug und B.K.Vollmann. Frankfurt am Main: Deutscher Klassiker Verlag, 1991. Bd. 1. 1593 S.

ПЕРЕКЛАД НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ: ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Корчмарюк Т.А.

здобувач освіти,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Ковальова К.О.

викладач кафедри іноземних мов,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Переклад науково-технічних текстів є важливою та складною частиною професії перекладача, що вимагає не лише глибоких мовних знань, а й розуміння специфіки галузі. Науково-технічні тексти характеризуються точністю, структурованістю та використанням специфічної лексики, що визначає особливості їх перекладу. Багатозначність термінів, необхідність врахування контексту та значення термінів у різних наукових сферах створюють значні труднощі для перекладача.

У статті О. В. Москалюка “Особливості перекладу науково-технічних текстів та особливості їх сприйняття” зазначається, що науковий стиль характеризується чіткою логічною структурою речень, високим рівнем інформативності, об’єктивністю викладу матеріалу та мінімальною емоційністю. Для успішного перекладу таких текстів необхідно враховувати ключові риси наукового стилю, долати труднощі, які виникають під час перекладу, застосовувати адаптивні підходи та брати до уваги специфіку їх сприйняття [Москалюк, 2020: 104].

Дослідник вказує, що мовні знання технічного перекладача складаються переважно з термінів і спеціалізованої лексики, причому характерною особливістю технічних текстів є їх насиченість професійними термінами та термінологічними словосполученнями, а також те, що один і той самий термін може мати різні значення залежно від галузі науки. Наприклад, у

машинобудуванні *valve* означає «клапан», тоді як у радіотехніці цей термін позначає «електронну лампу». Особливі складнощі виникають, коли значення терміна змінюється залежно від контексту використання, наприклад, *cylinder* може означати «циліндр» у двигуні або «балон» у побутовому застосуванні [Москалюк, 2020: 105]. Слово *spring* у машинобудуванні означає «пружину», у геології — «джерело води», а якщо йдеться про пори року, то це «весна». Слово *line* може вказувати на «лінію зв'язку» у телекомунікаціях, «маршрут» у транспорті чи «конвеєр» у виробництві. У свою чергу, *field* у фізиці означає «поле» (наприклад, магнітне), у сільському господарстві — «поле» як ділянка землі, а в комп'ютерних науках — «поле» у базах даних. Визначальним фактором під час перекладу таких багатозначних термінів є аналіз контексту. Тому технічний перекладач повинен не лише володіти мовними знаннями, а й розуміти особливості відповідних галузей науки та техніки. Це дозволяє уникати помилок у перекладі термінів, значення яких залежить від конкретного контексту, і гарантує точність передачі інформації у спеціалізованих текстах.

Окрема увага приділяється термінам-неологізмам, особливість яких полягає в тому, що вони зазвичай не зафіксовані у словниках. Важливу роль у технічних текстах відіграють стереотипні слова і фрази, або кліше. До таких кліше належать ідіоми, усталені вирази та стандартні фрази, які часто використовуються в технічній літературі. Ці фрази вимагають ретельного підходу до адаптації, оскільки буквальний переклад може призвести до непорозумінь [Москалюк, 2020: 105].

Автор також звертає увагу на активне використання скорочень і аббревіатур у сучасній науково-технічній літературі, тому їх не можна змінювати на власний розсуд. Важливо враховувати, що такі скорочення є офіційно прийнятими і загальноновизнаними. Наприклад, D.C. означає direct current, H.P. — horse power, RPM — revolutions per minute, TDC — top dead center. До прикладів автора додамо наступні: USB — universal serial bus, LED — light-emitting diode — світлодіод, CPU — central processing unit.

Варто зауважити, що терміни, як і звичайні слова, можуть мати кілька значень залежно від контексту, в якому вони використовуються. Такі терміни є омонімічними, і їхнє тлумачення залежить від галузі науки чи техніки, де вони застосовуються. Наприклад:

- 1) exchange може означати обмін речовин у медицині, курс іноземної валюти в економіці чи телефонну станцію в галузі зв'язку;
- 2) switch використовується для позначення ліквідації одних цінних паперів із одночасним укладанням угод за іншими у біржовій справі, пензлика хвоста в біології чи перемикача в техніці зв'язку;
- 3) gate може означати комунальний податок у юриспруденції, коефіцієнт жорсткості в автомобільній інженерії чи швидкість у галузі зв'язку [Москалюк, 2020: 105];
- 4) scale використовується для позначення набору нот, що складають мелодію в музиці, лінійки для вимірювання відстані на карті в географії, або покриття тіла риб чи рептилій у біології;
- 5) press може означати засоби масової інформації (журналісти, видання) в медіа, фізичний процес тиску на предмет в механіці, або спеціальне обладнання для друку чи виготовлення речей в техніці.

Є. М. Сусіденко та С. В. Баранова зазначають, що однією з основних лексичних труднощів, з якими стикається перекладач науково-технічних текстів, є багатозначність термінів і правильний вибір їх словникових відповідників. У мові науки і техніки це явище широко поширене через активне використання семантичного словотворення, коли наявній формі слова надається нове, спеціалізоване значення, що відрізняється від загальноповсякденного. Один і той самий термін може мати різні тлумачення в межах різних галузей науки або залежно від конкретного обладнання чи пристрою, що створює додаткові складнощі для перекладача. У таких випадках особливу увагу необхідно приділяти контексту [Сусіденко, Баранова, 2020: 245].

Ю. Собірцева та О. А. Кириченко стверджують, що при перекладі важливо уникати етимологічного та семантичного буквализму, оскільки вони можуть призвести до неточних чи навіть помилкових інтерпретацій. Етимологічний буквализм полягає в тому, що при перекладі використовуються зовні схожі слова чи вирази, які не відповідають за своїм значенням оригіналу [Собірцева, Кириченко, 2014: 98]. Наприклад, термін *obligation* перекладається як «зобов'язання», а не «облігація»; *decade* означає період у десять років, а не десять днів; *activities* – це «діяльність», а не «активність»; *assurate* означає «точний», а не «акуратний».

Отже, переклад науково-технічних текстів є складним завданням, яке вимагає високого рівня знань не тільки у мовній сфері, але й у специфіці галузевої термінології. Одним із основних викликів є правильне розуміння і передача багатозначних термінів, що змінюються залежно від контексту та галузі. Для забезпечення точності перекладу важливо враховувати контекст і граматичні конструкції, характерні для науково-технічного стилю. Особливу увагу слід приділяти неологізмам, абрєвіатурами та фірмовим назвам, які часто не мають прямих аналогів у мові перекладу. Уникнення етимологічного та семантичного буквализму є ключем до збереження точності та зрозумілості тексту. Технічний перекладач повинен володіти навичками адаптації термінів до особливостей мови перекладу, дотримуючись норм і стандартів, що забезпечують наукову точність та ефективність спілкування в міжнародному науковому середовищі.

Список літератури:

- Москалюк О. В. Особливості перекладу науково-технічних текстів та особливості їх сприйняття. Закарпатські філологічні студії. 2020. Т. 2, № 14. С. 103–107.
- Собірцева Ю., Кириченко О. А. Адекватність перекладу науково-технічних текстів. Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 21-22 квітня 2014 р. С. 97-99.
- Сусіденко Є. М., Баранова С. В. Відтворення особливостей науково-технічного тексту в перекладі. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Т. 31, № 70. С. 243–248.
- Online Oxford dictionary URL: <https://en.oxforddictionaries.com>

МОВНА ПІДГОТОВКА ІТ-ФАХІВЦІВ

Лесневська К.В.

старший викладач кафедри іноземних мов,
Національний університет «Одеська юридична академія»

Сьогодні мовна підготовка є невіддільною складовою професійного розвитку ІТ-фахівців. В умовах глобалізації ринку праці та стрімкого розвитку інформаційних технологій англійська мова стала не просто інструментом спілкування, а й ключем до успішної кар'єри. Переважна більшість програмних продуктів створюється англійською мовою, як і документація до них. Технічна підтримка, інтерактивні платформи для спільної роботи, міжнародні конференції та хакатони також вимагають вільного володіння англійською [Єршов, 2023].

Мовна підготовка ІТ-фахівців включає кілька важливих аспектів. По-перше, це розвиток професійного словникового запасу, що охоплює термінологію в таких сферах, як розробка програмного забезпечення, мережеві технології, кібербезпека, бази даних тощо. По-друге, необхідно приділяти увагу навичкам читання та розуміння технічної документації, яка є основою роботи програмістів, тестувальників, адміністраторів баз даних і аналітиків. По-третє, важливо навчити студентів писати технічні звіти, специфікації, інструкції та електронні листи з чітким і професійним викладом інформації. Не менш важливим є розвиток комунікативних навичок, які дозволяють ефективно спілкуватися в командах, де учасники можуть бути представниками різних культур.

Сучасна система підготовки ІТ-фахівців пропонує різноманітні методи інтеграції мовного навчання в професійні дисципліни. Зокрема, популярним є підхід CLIL (Content and Language Integrated Learning), що дозволяє одночасно засвоювати фахові знання та вдосконалювати мову. Використання автентичних матеріалів, таких як технічна документація, відеоуроки, статті в ІТ-блогах, допомагає студентам отримувати актуальну інформацію та розвивати мовні

навички в реальних умовах. Практика через симуляцію робочих ситуацій, як-от інтерв'ю, презентації проєктів або переговори з клієнтами, дає змогу підготуватися до реальних викликів професії [Когут, 2022]. Окремо слід відзначити важливість навчання міжкультурної комунікації, адже у міжнародних командах розуміння культурних особливостей є так само важливим, як і технічні знання.

Інноваційні технології пропонують нові можливості для мовної підготовки. Використання онлайн-платформ, таких як Duolingo, Coursera чи LinkedIn Learning, дозволяє студентам навчатися у зручний час і отримувати доступ до якісних ресурсів. Участь у міжнародних проєктах, хакатонах і форумах допомагає студентам на практиці застосовувати свої мовні знання [Куліш, Корольок, 2019]. Використання штучного інтелекту для створення персоналізованих навчальних програм дозволяє адаптувати навчання під рівень знань і потреби кожного студента.

Однак мовна підготовка ІТ-фахівців стикається з низкою викликів. Одним із основних є брак часу, оскільки студенти ІТ-спеціальностей мають велику навчальну завантаженість через вивчення складних технічних дисциплін. Крім того, у багатьох студентів є прогалини в базових знаннях англійської мови, які ускладнюють процес засвоєння професійної лексики та навичок. Ще одним викликом є потреба в постійному оновленні навчальних матеріалів, адже ІТ-сфера стрімко змінюється, і термінологія разом із технологіями також еволюціонує.

Перспективи мовної підготовки ІТ-фахівців полягають у створенні спеціалізованих курсів, які враховуватимуть потреби галузі. Наприклад, курси English for IT або програми з підготовки до міжнародних сертифікацій, таких як TOEIC чи спеціалізовані тести з технічної англійської мови. Важливим кроком є посилення співпраці між університетами та ІТ-компаніями для створення навчальних програм, які відповідатимуть актуальним вимогам ринку праці.

Таким чином, мовна підготовка ІТ-фахівців є важливою складовою професійної освіти, яка не лише підвищує конкурентоспроможність

спеціалістів на міжнародному ринку, але й сприяє розвитку галузі інформаційних технологій в Україні. Успішна інтеграція мовного навчання в систему підготовки ІТ-фахівців стане потужним інструментом для формування нової генерації висококваліфікованих фахівців.

Список літератури:

Єршов М. О. Тенденції розвитку ІТ-освіти в Незалежній Україні: монографія. Київ: Видавництво Людмила, 2023. 350 с.

Когут І. Формування іншомовної компетентності у студентів в процесі навчання: теоретичні засади. *Молодий вчений*. 2022. № 10 (110). С. 106–110.

Куліш І. М., Корольок Г. О. До проблеми вивчення іноземної мови професійного спрямування як важливої складової професійної підготовки фахівця. *Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки*. 2019. № 1. С. 55–61.

ОСОБЛИВОСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Мерешко А.А.

здобувач освіти,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Козак Т.Б.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Історичний розвиток німецької мови є важливим аспектом вивчення мовознавства, що охоплює етапи становлення, еволюції та розширення мовного ареалу від раннього середньовіччя до сучасності. Німецька мова пройшла складний шлях формування, розпочинаючи з перших германських діалектів, які мали численні регіональні особливості, і завершуючи уніфікацією літературної мови, закріпленої у 19-20 століттях. Цей процес включає кілька важливих періодів, які ми розглянемо більш детально.

Серед германістів не існує принципових розбіжностей щодо того, що історія німецької мови ділиться на 3 основних періоди: давньоверхньонімецький, середньоверхньонімецький і нововверхньонімецький [Левицький, 2007: 15]. Проте більш сучасні дослідження додатково виділяють ще один період – період ранньоверхньонімецької мови [Кулина, 2023; Левицький, 2008; Постнікова, 2022].

Відомо, що давньоверхньонімецький період (*Althochdeutsche Zeit* 750-1050) – це період формування німецької народності та її мови спочатку в межах Франкської держави (до середини IX ст.), а згодом Східнофранкської держави. Формування німецької народності завершується проголошенням у 962 р. Німецької імперії, а протягом давньоверхньонімецького періоду складається нова форма існування мови у вигляді сукупності територіальних діалектів [Левицький, 2008: 67; Постнікова, 2022: 120].

Середньовісньонімецька мова (*Mittelhochdeutsche Zeit 1050-1350*) (деякі дослідники зазначають як час закінчення періоду 1500 рік) – це перш за все літературна мова; розмовну мову цього періоду практично не зафіксовано у письмових джерелах. До найвідоміших літературних пам'яток відносяться «Пісня про Нібелунгів», «Персіваль» Вольфрама фон Ешенбаха, «Трістан» Готфріда фон Штрасбурга, поезія Вальтера фон дер Фогельвайде в жанрі мінезангу (лицарської поезії). Від давньовісньонімецької мови середньовісньонімецька відрізняється перш за все редукцією ненаголошених голосних як в середині, так й наприкінці слова. У зв'язкові з редукцією спостерігається позиційне випадання голосних або цілих складів [Кулина, 2023].

Середньовісньонімецька не є єдиною нормативною мовою Німеччини того часу. Вона охоплює діалекти регіонів – середньонімецьких (тюрінгський, гессенський, рейнсько-франкський) та верхньонімецьких (алеманський, баварський). Не існувало також єдиного правопису.

Ранньовісньонімецький період (*Frühneuhochdeutsche Zeit 1350-1650*) є ключовим етапом у розвитку німецької мови, який сприяв становленню її уніфікованої форми та наближенню до сучасної літературної німецької. Цей період позначений значними соціальними, політичними та культурними змінами, що вплинули на мовний розвиток. Зародження книгодрукування в Німеччині, винайденого Йоганном Гутенбергом у 1440-х роках, дозволило ширше розповсюджувати письмові тексти, що стало важливим фактором уніфікації мови [Левицький, 2007: 163].

Однією з найвагоміших постатей цього періоду був Мартін Лютер, який своєю перекладацькою діяльністю істотно вплинув на стандартизацію німецької мови. Його переклад Біблії, виконаний на основі центральонімецьких діалектів, сприяв утвердженню спільного мовного зразка, зрозумілого широкому колу німецькомовного населення. Цей переклад не лише зробив релігійні тексти доступними для простого люду, а й заклав основи для розвитку літературної німецької мови [Autoren der Wikimedia-Projekte, 2024; Geschichte der deutschen Sprache, 2024].

У нововерхньонімецькій (*Neuhochdeutsche Zeit etwa seit 1650 bis Gegenwart*) період відбувалися значні зміни у граматиці та лексиці. Спрощувалися граматичні форми, зокрема падежна система, а також скорочувалася кількість архаїчних конструкцій. Відбувалася інтеграція численних запозичень з латини, французької, італійської та інших мов, що розширювало словниковий запас і збагачувало виражальні можливості німецької мови [Левицький, 2007: 167]. Нововерхньонімецький період став вирішальним етапом у створенні спільної німецької мови, якою можна було б користуватися на різних діалектних територіях, і заклав фундамент для подальшої стандартизації та розвитку сучасної літературної німецької мови.

Отже, історичний розвиток німецької мови є яскравим прикладом того, що мова є динамічним явищем, яке постійно змінюється під впливом культурних, соціальних, політичних та технологічних факторів. Від найдавніших германських діалектів до сучасної німецької літературної мови цей процес був багатограним і природним. Кожен етап – від давньоверхньонімецького, середньоверхньонімецького та нововерхньонімецького періодів до сучасної епохи – демонструє, як мова адаптувалася до нових умов, відображаючи зміни у суспільстві, контакти з іншими народами та культурні зрушення. Зокрема, вплив таких історичних подій, як Реформація, і технічних інновацій, як винахід книгодрукування, значною мірою сприяв стандартизації мови, водночас розширивши її словниковий запас і вдосконаливши граматичну структуру [Autoren der Wikimedia-Projekte, 2024; Geschichte der deutschen Sprache, 2024].

Ці зміни є закономірною частиною еволюції мови. Допоки існує німецькомовне суспільство, доти будуть відбуватися природні мовні зміни, пов'язані з розвитком науки, техніки, засобів комунікації та міжнародних контактів. Лексика, граматики та вимова продовжують адаптуватися до нових умов, що є нормальним і природним явищем для живої мови. Мова завжди віддзеркалює суспільство та його епоху, а її постійна динаміка є ознакою життєздатності. Історичний розвиток німецької мови наголошує на тому, що

мовні зміни – це природний процес, який продовжуватиметься доти, доки мова залишається живою і функціонує у суспільстві.

Список літератури:

- Кулина І., Янер О. Історія німецької мови : навч.-метод. практикум. : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2023. 117 с.
- Левицький В. Історія німецької мови : підручник. Вінниця : Нова кн., 2007. 214 с.
- Левицький В. Основи германістики : підручник. Вінниця : Нова кн., 2008. 520 с.
- Постнікова Е. Особливості розвитку давньоверхньонімецького консонантизму. *Записки з романо-германської філології*. 2022. Т. 2, № 49. С. 118–128.
- Autoren der Wikimedia-Projekte. Deutsche Sprachgeschichte – Wikipedia. *Wikipedia – Die freie Enzyklopädie*. URL: https://de.wikipedia.org/wiki/Deutsche_Sprachgeschichte (дата звернення: 10.11.2024).
- Geschichte der deutschen Sprache: Ursprünge. *StudySmarter*. URL: <https://www.studysmarter.de/studium/germanistik/sprachwissenschaft/geschichte-der-deutschen-sprache/> (дата звернення: 10.11.2024).

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРІЇ КОМУНІКАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Пеліван О.К.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

У сучасних умовах ставлення до спілкування істотно змінилося, і це природньо, адже змінюється саме суспільство та його світогляд. У зв'язку з цими змінами розширюються дослідницькі програми, пов'язані з вивченням особливостей комунікації в політичній, освітній, медичній та інших соціальних сферах. Всі ці напрямки пов'язані з наданням інформаційних потоків у сучасному суспільстві, як на міжособистісному, так і на глобальному рівні, за допомогою традиційних (усна мова, друкований текст), а також сучасних засобів (телебачення, інтернет) [Джинчарадзе, 2016].

Теоретичним ядром, навколо якого згруповані дисципліни цього профілю, є теорія комунікації. Теорія комунікації значною мірою залежить від сфер застосування, де комунікативний вплив відіграє визначальну роль. Суспільство стало більш залежним від спілкування. У жодному столітті не було так багато дисциплін, пов'язаних з взаємодією між людьми.

Мета цієї роботи – розглянути основні віхи в історії теорії комунікації та дослідити різні точки зору на це явище. Термін «комунікація» походить від лат. *communico* – роблю спільним, з'єдную і спілкуюся. Він з'явився в науковій літературі на початку 20 століття. Спілкування в людському суспільстві означає наступне: 1) засоби спілкування будь-яких предметів матеріального і духовного світу; 2) спілкування, передача інформації від людини до людини (міжособистісна комунікація); 3) спілкування та обмін інформацією в суспільстві (соціальна комунікація).

Хоча теорія комунікації сформувалася як наука на початку минулого століття, історія наукового дослідження комунікації починається ще в античності. Греки широко використовували риторику і красномовство,

а особливо шанованими людьми в суспільстві були оратори, які володіли силою усної мови. У рамках античної риторики було розроблено правильне розуміння механізму комунікативного процесу в його прагматичних аспектах з точки зору сучасних наукових поглядів. Наприклад, в «Риториці» Аристотеля дається докладний опис не тільки учасників комунікативного акту, але і детально розглядається намір мовця (його мета, інтенція), реакція слухача (пафос), функціональні види мовних актів, методи організації спілкування та інші. Таким чином, спілкування було предметом вивчення двох стародавніх наукових дисциплін – логіки та лінгвістики ще до нашої ери. У середні віки християнська церква також не забувала уроків античного красномовства, а середньовічні схоластики відроджували давньогрецьку герменевтику - науку про розуміння і тлумачення священних (біблійних) і поетичних (гомерівських) текстів. У Західній Європі ситуація була дещо інакшою. Незважаючи на той факт, що 18 і 19 століття – це час, коли в Європі народжувалися соціальні і гуманітарні науки, серед них не було дисципліни, яка вивчала б моделі комунікації як такої. Тільки в 1920-х роках відбулася наукова революція в лінгвістиці: перемогу здобули семіотичні ідеї Фердинанда де Соссюра, які заклали основу структурної лінгвістики. В цей час відбулося повернення до ідей американського філософа-прагматика К. Пірса; в Англії та Австралії набула розвитку аналітична філософія, яка намагалася зрозуміти природу усної комунікації та упорядкувати її.

Комунікація стала центральною в соціальній психології, яка виникла на перехресті століть у Німеччині та Франції і розвивалася в США в 1920-х і 1930-х роках. Спілкування тоді трактували як соціально-комунікативну діяльність у вигляді наслідування. Мова, релігія, ремесло, держава є продуктами творчості індивідів-новаторів, інші наслідували цим новаторам і таким чином створили соціальні інститути. Американські вчені Дж. Мід і Г. Бломер, засновники Школи символічного інтеракціонізму, вважали, що люди живуть у світі символів, постійно користуючись символами і обмінюючись ними

з іншими людьми. Символами вважалися вербальні і невербальні дії з певним значенням. Через таку символічну взаємодію люди передають знання, духовні цінності, моделі поведінки, а також контролюють дії один одного. Таким чином, вони запропонували комунікативну модель суспільного життя, де основним фактором стала комунікація (символічна взаємодія).

Екзистенціалісти розглядали комунікацію інакше. Їхнє розуміння комунікації пояснюється розвитком в 20 столітті індивідуалістичної моральної системи. Відносини, які формуються в контексті індивідуалізму, організують людське життя на принципах ізоляції та самоізоляції, що породжує таке культурне явище, як некомунікабельність. Некомунікабельність – це розрив усіх соціальних зв'язків, агресивна форма взаємного відчуження. В результаті у індивідів виникає почуття самотності, відчуття безглуздості тимчасового і непотрібного існування людини в світі. Таку ситуацію філософи назвали «комунікаційною кризою». У контексті біхевіоризму основою спілкування є не мова як система, а прямі сигнали, якими можна маніпулювати для виховання людини будь-якої спрямованості. Подібне розуміння комунікації спостерігається і в семантичній моделі Ю. Лотмана та В. Еко. Персоналізм розглядає спілкування як внутрішню метафізичну здатність людини відкривати почуття Іншого. (відносини Я - Інший), процес, за допомогою якого «Я» стає самим собою, виявляючи себе в іншому (Яспер), спілкування інтерпретується і як «глибоке нещастя ідентичності» (Сартр), розглядають комунікацію і як основну відмінність людини від решти світу (Муньє).

М. Вебер, Г.-Г. Гадамер, Г. Шпет – засновники комунікаційної моделі «розуміння» - вважають, що основним результатом спілкування є розуміння однією людиною іншої людини, так зване «взаєморозуміння». Футурологічний підхід до комунікації є найбільш яскравим з теорії інформаційного суспільства (Д.Белль, А.Тоффлер, Г.Маклюєн). У цій теорії засоби комунікації розглядаються як єдиний стимул і джерело суспільного розвитку. Інформація тут є основою культури, «всіх культурних цінностей».

Американський вчений Ю. Рет визначив близько 40 різних тлумачень цього терміна. Основними з них, які відображають більш повне термінологічне визначення явища «спілкування», можна вважати наступні:

- спілкування; комунікативна функція мови, тобто функція спілкування, обміну думками;
- життя з іншими, яке здійснюється по-різному;
- спілкування з іншими людьми або навіть спілкування через книгу, все це акти симпатії, але саме в сукупності таких актів і складається суспільство;
- обмін повідомленнями між людьми, для якого вони повинні мати спільні символічні способи і який диктується потребами суспільного життя.

За словами О. Селіванової, комунікація – це процес обміну інформацією: міжсуб'єктний, об'єктно-суб'єктний і об'єктно-суб'єктно-об'єктний – залежно від типу і способу отримання інформації [Селіванова, 2002]. Розвиток кібернетики та теорії інформації розширив уявлення про комунікацію як обмін інформацією. Він більше не розглядається як простий обмін повідомленнями, а скоріше обмін інформацією між динамічними системами або підсистемами цих систем, які здатні отримувати інформацію, зберігати її, трансформувати її тощо. Отже, більшість вчених розуміють під терміном «комунікація» в першу чергу процес обміну інформацією (відомості про будь-яку дію або діяльність); спілкування на будь-яку тему; інформацію в будь-яких формах, на будь-яких носіях, включаючи листування, книги, ілюстрації (малюнки, схеми, діаграми), фотографії, відео, кінофільми, бази даних комп'ютерних систем тощо. Таким чином, виходячи з вищесказаного, можна констатувати, що хоча теорія комунікації є відносно молодою наукою, історія наукового дослідження комунікації починається з античності. З розвитком суспільства і науки змінюються уявлення про те, що таке спілкування. Комунікація розглядалася як гра, як внутрішня метафізична здатність людини розуміти почуття Іншого, як стимул і джерело суспільного розвитку. Враховуючи, що теорія спілкування продовжує розвиватися, можна з упевненістю сказати, що з часом розуміння комунікації буде постійно розширюватися.

Список літератури:

Джинчарадзе Н.Г. Інформаційна культура особистості. К., 2016. 384с.

Селіванова О. Основи лінгвістичної теорії тексту і комунікації. К., 2002. 335с.

Хаджирадєва С.К., Черненко Н.М. Діалогова комунікація: Теорія та практика. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2004. 202с.

Aristotle. Rhetoric. URL: <http://bocc.ufp.pt/pag/Aristotle-rhetoric.pdf>

РІЗНОМАНІТТЯ ТА СХОЖІСТЬ МОВ В ГЕРМАНСЬКІЙ МОВНІЙ ГРУПІ

Порох Т.О.

здобувач освіти,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Тупікова Т.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

У нашому дослідженні ми розглядаємо схожість і відмінність мов у германській мовній групі, зокрема німецької, англійської, шведської, та норвезької. Аналіз був зорієнтований на порівнянні фонетичних, граматичних та лексичних елементів цих мов, щоб побачити, як вплинув історичний розвиток та мовна еволюція.

Дослідженнями у галузі германського мовознавства займалися ще Франц Бопп, Расмус-Крістіан Раск, брати Грім, Аугуст Шлейхер. Ф. Боппа вважають одним із засновників порівняльно-історичного методу. Брати Грім сформулювали закон про фонетичні зміни. Расмус-Крістіан Раск зіставляв граматичну структуру різних мов, в тому числі норвезьку, шведську, датську, німецьку. Аугуст Шлейхер досліджував порівняльну граматику індоєвропейських мов, включаючи германську групу [Кочерган, 2001].

Методом аналізу мов став порівняльно-історичний, який дозволяє дослідити спорідненість та розвиток мов шляхом порівняння на різних історичних етапах [Андрушенко, 2010].

З точки зору лексичних аспектів, багато слів залишились в германських мовах через їх походження з прагерманської мови. Наприклад, в німецький – Haus, в англійський – house, в шведській – hus, в норвезькій – hus, в датській – hus, в нідерландській – huis, в ісландській – hús, тому що всі слова походять від

прагерманського **hūs* [Словник Шведська-українська; Cambridge Dictionary; Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache].

Проте кожна мова пройшла свою мовну еволюцію, де їх риси розвивалися в різних напрямках. Наприклад, англійське слово – *table*; німецькою – *Tisch*; шведською – *bord* (з норвезького *bárd*, германського походження). Англійська мова використовує слово латинського походження, в той час як німецька зберігає старогерманське слово, а шведська використовує слово з германськими коренями [Словник Шведська-українська; Cambridge Dictionary].

Аналізуючи фонологічні аспекти, слід звернутися до “закона Грімма”, який характеризує зміни в приголосних звуках із праіндоевропейської мови до германських мов. Я. Грімм вважав, що вся ця зміна відбувалася як одночасний пересув або переміщення по колу трьох груп проривних приголосних: дзвінких, глухих і придихових, причому дзвінкі займали місце глухих, глухі – місце придихових, а придихові – місце дзвінких. Наприклад, праіндоевропейський [p] змінився на [f]: англійська: *father* ['fa:ðər], німецька: *Vater* ['fa:tər] шведська: *fader* ['fa:dər] норвезька: *far* [fa:r] [Кочерган, 2001].

Проте в кожній мові є свої особливості, і так англійська мова має специфічні звуки [θ] (як у *think*) і [ð] (як у *this*), які не присутні в жодній з мов. В той час, як в німецькій є звук [χ] (як у *Buch*), який відсутній в англійській і шведській мовах.

Не менш цікавим є граматична сторона мов. Схожість буде полягати в тому, що в кожній мові є дієслівний час, визначені і невизначені артиклі, займенники та особливість утворення множини.

Відмінності можна спостерігати в окремих граматичних категорій. Правила утворення множини різняться між мовами, всі вони мають певні регулярні та нерегулярні форми: англійська – додавання *-s* (*language – languages*); німецька – різні суфікси *-n/-en, -e, -r/-er, -s*, нульовий суфікс або зміна голосних (*die Nation – die Nationen, der Arzt – die Ärzte*). У шведській – додавання *-r* або *-er* (*gäst – gäster*), а норвезька – додавання *-er* або *-ar* (*bok – bøker*).

Мови германської групи мають займенники для позначення особи, числа і роду, що відображають схожість у граматичній структурі. Однак різним є їх вигляд і звучання :

1. Англійська: I, you, he, she, it, we, they
2. Німецька: ich, du, er, sie, es, wir, sie
3. Шведська: jag, du, han, hon, den/det, vi, de

У всіх чотирьох мовах є визначені та невизначені артиклі:

1. Англійська: "the" (визначений), "a/an" (невизначений).
2. Німецька: "der/die/das" (визначений), "ein/eine" (невизначений).
3. Шведська та норвезька. Визначені артиклі додаються до кінця слова, наприклад, "hus" (дім) стає "huset" (цей дім), а невизначені артиклі передують слову: "ett hus" (дім).

Система артиклів відрізняється : у німецькій мові є три роди (чоловічий, жіночий, середній) і кожен рід має свій визначений артикль: der (чоловічий), die (жіночий), das (середній). Це не властиво, наприклад, англійській мові, де є лише один визначений артикль (the), незалежно від роду іменника. Норвезька мова має свою особливість – використання суфікса -s для утворення роду. Наприклад, gut (хлопець) стає guts (чийсь хлопець). Це явище є рідкісним і відсутнє в більшості інших германських мов.

Фонетичні, лексичні та граматичні особливості в різних мовах показують, як кожна мова германської групи має свої специфічні риси, що відрізняють її як від інших мов так і між собою. Це збагачує загальне уявлення про германські мови і демонструє особливий розвиток цих мов.

Список літератури:

Андрушенко О. Ю. Вступ до германського мовознавства. Житомир, 2010. 178 с.
Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. К., 2001. 368 с.
Словник Шведська-українська. URL: <https://dictionary.cambridge.org/uk/translate/swedish-ukrainian/>
Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache. URL: <https://www.dwds.de/>

ЛАТИНСЬКІ ДЕРИВАЦІЙНІ ЕЛЕМЕНТИ В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ТЕРМІНОТВОРЕННЯ

Телецька Т.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Метою дослідження є визначення ролі дериваційних елементів латинського походження у процесі формування сучасної французької термінології. Питання неології та термінології завжди були у колі інтересів науковців різних сфер і особливо лінгвістів. Способи французького словотворення, їхня загальна характеристика в синхронічному та діяхронічному аспектах висвітлюються Смушинською І. В. [Смушинська, 2015]. Латинські словотворчі форманти на матеріалі різних мов були у центрі уваги низки наукових розвідок. Афікси латинського походження в румунській мові знайшли відображення в роботі Сацюк О. В. [Сацюк, 2020]. Похідним з латинськими суфіксами німецької та української мов присвячено дослідження Федоріва М. І. [Федорів, 2014]. Латинським словотворчим елементам у сучасній французькій мові велику увагу приділено Голтвяницею Н. Ю. та Сергою Н. В. [Голтвяниця, Серга, 2015].

Матеріалом нашого дослідження слугували словники, розроблені Генеральною комісією з термінології та неології за останні десять років. Проведений аналіз дозволив виокремити близько 20 неологізмів, створених із залученням латинських терміноелементів.

Більшість термінологічних одиниць утворена через додавання префіксів. Так, термін *agrotourisme*, *n.m.*, (укр. «агротуризм») містить ініціальний елемент *agro-*, який походить з латини (що, своєю чергою, запозичила його з грецької) і використовується у французькій мові поряд з варіантом *agri-* (*agritourisme*, *n.m.*).

З огляду на мовні тенденції сучасності, широкого поширення набув елемент *co-* (від лат. *cum* – «разом»), який відображає ідею спільності дій,

інтересів чи характеристик. Наприклад, *cotravail, n.m.*, (укр. «певний режим спільної роботи») або *cogriffage valorisant, n.m.*, (укр. «стратегія спільного брендингу, ко-брендинг»).

Продуктивними є префікси з антонімічним значенням (*dé-/dès-, a-*), наприклад: *délocalisation dans le pays, n.f.*, (укр. «делокалізація в межах країни»), *désexpansion monétaire, n.f.*, (укр. «монетарна деекспансія»), *gestion atypique, n.f.*, (укр. «нетипове управління»).

Префікс зі значенням множини *pluri-* зустрічається в таких термінах як *pluriactif, -ve (adj.)*, *pluriactivité, n.f.*, (укр. «поєднання декількох видів професійної діяльності»). Підкреслимо, що зазначені прикметники можуть бути субстантивованими. Теж саме можемо зазначити про лексеми, утворені за допомогою префікса *im-*: *impatrié, e.*, які функціонують або як іменники, або як прикметники.

Префікс *sub-* живається для створення терміну *garantie subséquente, n.f.*, що українською описово можна передати як «захист на період після закінчення страхування».

До числа продуктивних належить також префікс *re-*, який має значення повторюваності дії, і є дериваційним елементом у таких термінах як: *redomiciliation fiscale, n.f.*, (укр. «податкова інверсія»), *rehausseur de notation, n.m.*, (укр. «страхова компанія, яка надає гарантію борговим паперам і таким чином забезпечує покращення рейтингу»).

Префікс *trans-* фігурує в термінах *transaction à haute fréquence, n.f.*, (укр. «високочастотний трейдинг») та *antétransaction, n.f.*, (українською мовою часто передається англіцизмом «фронт-ранінг» від англ. «front running»). Останній приклад є цікавим з точки зору парасинтетичної деривації – в одному терміні поєднуються два префікси *anté-* і *trans-* та суфікс *-tion*, який також має латинське походження. Прикладами парасинтетичної деривації є також вищезазнані терміни *redomiciliation fiscale, n.f.*, *délocalisation dans le pays, n.f.* Суфіксальна деривація представлена терміном *platformisation, n.f.*, (укр. «платформізація»).

Окремо треба сказати про термінологічні синтагми, у складі яких є латинізми: *entité ad hoc*, *n.f.*, (укр. «компанія спеціального призначення»), *renflouement interne/externe*, *n.m.*, (укр. «фінансова допомога внутрішня/зовнішня»). Серед досліджуваних одиниць є також термін латинського походження, як от *option binaire*, *n.f.*, (укр. «бінарний опціон»).

Таким чином, можемо констатувати, що з метою уникнення запозичень та утворення французьких еквівалентів існуючим англійським термінам, у сучасному французькому термінотворенні продуктивними залишаються дериваційні елементи латинського походження, серед яких переважають префікси, які виконують роль семантичного диференціатора.

Список літератури:

- Голтвяниця Н.Ю., Серга Н.В. Латинські словотворчі форманти у сучасній французькій мові та особливості їх перекладу. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. 2015. Вип. 2. С. 197-204.
- Сацюк О. В. Використання префіксів та суфіксів латинського походження в румунській мові. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологія*. 2020. Вип. 10(78). С. 215-217.
- Смушинська І.В. Французька лексикологія. Київ: Вид. дім Дмитра Бурого, 2015. 600 с.
- Федорів М.І. Словотвірний аналіз похідних з латинськими суфіксами німецької та української мов: методологія і методика. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2014. Вип. 13. С. 198-200.
- Les listes officielles d'enrichissement de la terminologie économique et financière. URL: <https://www.apfa.asso.fr/historique/repert/listesef.htm> (дата звернення: 17.11.2024)

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ПЕРЕКЛАДАЧІВ В ЮРИДИЧНІЙ ГАЛУЗІ

Томчаковська Ю.О.

кандидат філологічних наук, доцент,

завідувач кафедри іноземних мов,

Національний університет «Одеська юридична академія»

У сучасних умовах глобалізації та активного розвитку міжнародного співробітництва значно зростає потреба у фахівцях, які володіють не лише високим рівнем іноземної мови, а й мають глибокі знання у вузькоспеціалізованих сферах, зокрема в галузі права. Практична підготовка перекладачів у юридичній сфері стає невід’ємною складовою професійного становлення майбутніх філологів, здатних забезпечити якісний міжмовний та міжкультурний правовий діалог.

Основна мета практичної підготовки перекладачів у юридичній галузі полягає у формуванні здатності здійснювати точний, стилістично адекватний та юридично коректний переклад нормативно-правових актів, судових документів, міжнародних договорів, процесуальних матеріалів, а також усного перекладу під час переговорів, судових слухань чи нотаріальних дій. Для досягнення цієї мети навчальний процес має поєднувати вивчення термінології та фахової лексики з формуванням навичок перекладацького аналізу, трансформацій та текстового редагування [Rubrecht, 2005].

Ефективність практичної підготовки забезпечується завдяки впровадженню практико-орієнтованих методів навчання, як от моделювання професійних ситуацій, аналізу автентичних юридичних документів, виконанню перекладацьких завдань із супровідними коментарями, залученню студентів до участі в мовних практиках та стажуваннях у правничих установах. Важливим чинником є використання навчальних кейсів, що відображають типові ситуації юридичного перекладу, а також робота з глосаріями, порівняльними таблицями термінів і базами паралельних текстів.

Окрема увага приділяється розвитку міждисциплінарної компетентності. Майбутні перекладачі повинні не лише володіти мовними засобами, а й орієнтуватися в основах правової системи, розуміти структуру документів, принципи юридичного письма та логіку правової аргументації. Це вимагає тісної співпраці мовознавчих і юридичних кафедр, а також залучення фахівців-практиків до освітнього процесу.

Роль технологій у практичній підготовці перекладачів також є надзвичайно важливою. Використання автоматизованих систем перекладу, комп'ютерної термінографії, електронних корпусів та баз даних дозволяє студентам опанувати сучасні інструменти професійної діяльності та розвивати цифрову грамотність [Gile, 2009].

Перекладацька практика є ключовим етапом формування професійної компетентності майбутніх перекладачів. Вона дозволяє здобувачам вищої освіти застосувати набуті теоретичні знання у реальних умовах фахової діяльності, поглибити розуміння мовних і культурних особливостей перекладу, а також набути досвіду роботи з автентичними текстами різних жанрів і сфер. Під час проходження перекладацької практики студенти не лише вдосконалюють мовленнєві навички, а й опановують принципи професійної етики, вчать дотримуватися стандартів термінологічної точності, стилістичної відповідності й текстової цілісності. Особливої актуальності практика набуває в умовах спеціалізованого перекладу, зокрема в юридичній, медичній, технічній чи економічній галузях, де навіть незначна помилка може мати суттєві наслідки.

Практична діяльність у процесі перекладу формує критичне мислення, увагу до деталей, аналітичні здібності та здатність до самокорекції. Студенти навчаються працювати з глосаріями, словниками, термінологічними базами та електронними ресурсами, що є невід'ємною частиною сучасної перекладацької практики. Крім того, перекладацька практика сприяє розвитку професійної автономії, вміння організовувати власну роботу, дотримуватись дедлайнів, працювати в команді та взаємодіяти з клієнтами або редакторами. Це особливо

важливо для формування готовності до викликів ринку праці та адаптації до змін у професійному середовищі.

Таким чином, практична підготовка перекладачів у юридичній сфері повинна ґрунтуватися на принципах професіоналізації, міждисциплінарності, автентичності матеріалу та інтеграції сучасних технологій. Тільки за таких умов можливо сформувати висококваліфікованого фахівця, здатного ефективно функціонувати в умовах правової реальності різних мовних і правових систем.

Список літератури:

Gile D. Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training. John Benjamins Publishing Company, 2009. 283 p.

Rubrecht Brian G. Knowing Before Learning: Ten Concepts Students Should Understand Prior to Enrolling in a University Translation or Interpretation Class. *Translation Journal*. 2005. Vol. 9. No. 2. URL: <http://translationjournal.net/journal//32edu.htm>

НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ УСНОЇ ТА ПИСЬМОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Томчаковський О.Г.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Невербальні засоби усної та письмової комунікації в даний час стали традиційними об'єктами наукового дослідження [Kolegaeva, Strochenko, Tomchakovska, Tomchakovskiy, 2020]. Досить повно вивчені у психології питання впливу на реципієнтів різних характеристик зображення (кольорів, геометричних форм, розташування елементів картини), особливості сприйняття творів різних стилів виконання. Проте практично всі дослідження невербальних засобів проводяться без урахування характеристик вербальної складової повідомлення. Креолізований текст характеризується облігаторною наявністю у своїй структурі візуального (іконічного) елемента, який інтегрований у вербальне повідомлення у змістовному, змістовно-композиційному та змістовно-мовному аспектах [Яхонтова, 2007].

Такий синтез вербальних і невербальних компонентів є результатом розвитку мультимодальної комунікації та посилення ролі візуального у сучасному дискурсі. Креолізовані тексти (наприклад, рекламні оголошення, політичні плакати, публікації в соціальних мережах, комікси, інфографіка, інструкції тощо) активно залучають ресурси обох каналів – вербального і зорового – для посилення перлокутивного ефекту, тобто впливу на поведінку або свідомість адресата.

Особливої уваги заслуговує когнітивний аспект сприйняття таких текстів. Іконічні компоненти креолізованих повідомлень активують візуальну пам'ять, формують асоціативні ряди та емоційні реакції, що, своєю чергою, впливають на інтерпретацію вербального змісту. Наприклад, кольори здатні кодувати значення ще до прочитання тексту: червоний — як сигнал тривоги чи небезпеки, синій — як позначення офіційності чи надійності. Геометричні елементи (стрілки, схеми,

пiктограми) органiзовують зорову логiку сприйняття i доповнюють мовне повiдомлення як на рiвнi денотативного значення, так i на рiвнi прагматичного впливу.

Креолiзований текст, таким чином, виступає як багаторiвнева семiотична структура, що поєднує кiлька систем кодування: мовну, графiчну, кольорову, символiчну. Це вимагає вiд адресата активiзацiї рiзних каналiв переробки iнформацiї та когнiтивної iнтеграцiї мультiformатного повiдомлення. Така форма комунiкацiї особливо ефективна в умовах iнформацiйного перевантаження, коли необхідно передати складний змiст у стислiй формi з максимальною емоцiйною або переконувальною силою.

У лiнгвiстичi сьогоднi все частiше розглядається проблема створення типологiї креолiзованих текстiв за критерiями домiнування вербального або вiзуального компонента, а також за ступенем семантичної iнтеграцiї цих компонентiв. Встановлено, що взаємодiя мiж текстовою i вiзуальною частинами може варiюватися вiд простої iлюстративностi (де малюнок лише повторює змiст тексту) до складної синергiї, коли без одного з компонентiв повiдомлення втрачає логiчну цiлiснiсть або змiнюється його iнтерпретацiя.

Таким чином, вивчення креолiзованих текстiв як форми сучасної комунiкацiї вiдкриває широкi можливостi для подальших дослiджень у галузi когнiтивної лiнгвiстики, прагматики, семiотики та психологiї сприйняття. Залучення до аналізу не лише вербальної, а й невербальної складової дозволяє глибше зрозумiти механiзми впливу тексту на реципiєнта та принципи функцiонування сучасного дискурсу в умовах вiзуальної культури.

Перспективи подальших дослiджень у сферi аналізу креолiзованих текстiв вiдкривають широкi можливостi для глибшого осмислення сучасної комунiкацiї, зокрема в межах мiждисциплiнарного пiдходу. Подальшого вивчення потребують механiзми когнiтивної iнтеграцiї вербальних i невербальних елементiв у свiдомостi реципiєнта, з урахуванням iндивiдуальних особливостей сприйняття, культурних контекстiв та комунiкативних стратегiй.

Актуальним напрямом є порівняльний аналіз креолізованих текстів у межах різних дискурсивних сфер – політичної, рекламної, медійної, освітньої, юридичної. Це дозволить виявити специфіку використання семіотичних засобів у залежності від функціонального навантаження тексту та його цільової аудиторії. Значного інтересу набуває типологія іконічних компонентів креолізованих текстів та дослідження їх взаємодії з граматичною, синтаксичною та прагматичною організацією вербального повідомлення. Таке дослідження сприятиме виявленню закономірностей структурної побудови мультимодального тексту. Перспективним є також використання інструментів цифрової лінгвістики, зокрема корпусного аналізу, автоматизованої обробки текстів та візуалізаційних технологій. Це дозволить здійснювати масштабні дослідження на базі великих масивів даних, виявляти частотні й структурні моделі та порівнювати їх між собою.

Окремий інтерес становить переклад креолізованих текстів, де перекладачеві необхідно працювати з кількома рівнями змісту: вербальним, візуальним, символічним. Аналіз подібних перекладацьких стратегій може стати цінним внеском у розвиток медіаперекладу, локалізації та міжкультурної комунікації.

Таким чином, подальше дослідження креолізованого тексту як різновиду мультимодального повідомлення дозволяє не лише розширити теоретичне розуміння принципів сучасного дискурсу, а й сформувати нові методичні підходи до його аналізу, навчання і практичного застосування.

Список літератури:

- Kolegaeva I., Strochenko L., Tomchakovska Y., Tomchakovskiy O. The Poly Code Character of the English Learners' Dictionaries. *Arab World English Journal: Special Issue on English in Ukrainian Context*. 2020. P. 244-254.
- Яхонтова Т.В. Візуальні елементи та їх функціональна роль у текстах сучасних англomовних наукових статей. Вісник ХНУ. Серія РГФ. 2007. Вип. 772. С. 87-91.

ПОХОДЖЕННЯ ДІЄСЛІВ SEHEN, HÖREN І ЇХ СИНОНІМІВ (ДІАХРОНІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Тупікова Т.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Протягом останніх десятиліть стають актуальними дослідження історичного характеру, які дозволяють побачити механізм розвитку смислової сторони лексем мови, зміну їх форм та загалом функціонування цих одиниць у певний період їхнього розвитку. Особливий інтерес для дослідників представляють дієслова аудіовізуального сприйняття, які є одними з найархаїчніших реалій людського буття. Дієслова цієї групи відображають певні етапи пізнавальної діяльності людини, яка, як відомо, відбувається у формі сприйняття, відчуттів тощо.

У нашому дослідженні представлений аналіз функціонування лексем *sehen* і *hören* у давньоверхньонімецькій (двн.) та середньовісньонімецькій (свн.) мові. Одночасно розглядаються також синонімічні їм слова двн. *ougen*, *schowen*, свн. *schouwen*, *erkennen*, *vernemen* та ін. Матеріалом для цього спостереження послужили літературні двн. та свн. пам'ятники, обсяг яких становить відповідно 80 тис. та 70 тис. слововжитків, були використані також лексикографічні джерела.

За підсумками аналізу двн. текстів нами виділено сім значень двн. дієслова *sehen*: 1) 'сприймати очима (кого-небудь, що-небудь)'; вказівного займенника; 5) у значенні 'впізнавати'; 6) 'вірити в кого-небудь, що-небудь'; 7) і у вузькому значенні 'звернути увагу на кого-небудь, що-небудь', а також чотири значення дієслова аудитивного сприйняття *hören*: 1) 'сприймати на слух (когось, що-небудь)', 2) 'слухатися, слухатися (комусь, чомусь)', 3) вживання дієслова як вказівну частинку і 4) у значенні 'здатність до слухового сприйняття».

У текстах свн. мови розглянуті дієслова розширили своє функціонування за рахунок частішого вживання абстрактних значень, зокрема, *sehan* частіше мав значення 'пізнавати кого-небудь, що-небудь', 'звертати увагу на кого- небудь, що-небудь', дієслово свн. *hören* розширив своє вживання у свн. текстах у значеннях «слухатися, коритися будь-кому», «пізнавати будь-кого, що- небудь».

Загалом слід відзначити високу частоту реалізації у двн. текстах лексеми *sehan* у 63,4% випадків у значенні 'бачити кого-небудь, що-небудь' і *hören* у 57,8% ситуацій у значенні 'слухати кого-небудь, що-небудь'. Велике функціональне навантаження аналізованих лексем у зазначеному значенні свідчить про велику давнину останніх [Таранець, 1999]. Отже, можна припустити, що розвиток стародавньої семантики дієслова *sehan* йшов у напрямку: 'спрямовувати очі' → 'дивитися, бачити' і *hören* представляється як 'сприймати органом слуху' → 'слухати'. Таким чином, кожен з дієслів у момент свого зародження мав дві семи: 'очі' + 'направляти' і відповідно 'вуха' + 'направляти'. Цікаво відзначити, що таке роздільне вживання зі значенням дивитися і слухати зустрічається в двн. текстах. Так, наприклад, поєднання *kineicta ora* досл. 'притулив вухо' вживається у значенні 'слухав'.

Аналіз матеріалу дозволяє припустити, що у основі мотивації зазначених дієслів перебувають семи «очі» і «вуха». Перша підтверджується німецькою формою, виведеною з кореня. **sekwā*- 'дивитися', а також хетської *sak(u)wā*, яка має значення 'очі' [Feist, 1939: 404]. У двн. мові реалізується форма *ougen* 'очі', яка мала дієслівне значення 'подати щось на огляд', тобто 'дати можливість побачити щось, показувати щось'. Семантика *sehan* та *ougen* дозволяє припустити їх загальні витоки.

Щодо дієслова свн. *hören* слід відзначити більш архаїчну форму **kwes-*, яка розвинулася потім у **ōus* 'вухо' (у двн. *ōra*, *hōra*) [Duden, 1989: 477]. У двн. в текстах зустрічаються також вирази подібні до *diu touben oren er intsloz* 'глухим відкрив він вуха', тобто 'глухі почули'.

Порівняння реконструйованих форм зі значенням бачити і чути дозволяє припустити їх спільні індоєвропейські витоки. Про їх спільність свідчить те, що в стародавніх текстах вони можуть виступати синонімічно (пор. переклад авторами форм *gehörtet*, *hæret* на сучасну німецьку мову у значенні *sehen* [FDL, 1991: 87, 894].

З іншого боку, двн. *sehan* і *hören* мають загальний пракорінь як іє.**kwe-*, який може бути співвіднесений з споріднени **kwa-*зі значенням 'людина' [Таранець, 2004: 143]. Отже, **kwa* могла позначати синкретично 'людина' і 'органи людини', у разі 'органи слуху і зору'.

Аналіз показав також, що у двн. час у семантиці слів *sehan* і *hören* відбувалося структурування образів бачення і слухання, і ця деталізація вимагала для свого вираження вживання інших форм, які й стали виступати синонімами до вихідних *sehan* і *hören*, що мають більш широке понятійне поле. До них необхідно віднести двн. *ougen*, *schowen*, *irkennen*, *virnemen*, свн. *schouwen*, *erkennen*, *vernemen*, *warten*, *kiesen*, *achten*, *warnemen*.

Мовні факти двн. та свн. періодів загалом свідчать, що в ході історичного розвитку мови скорочується уживаність дієслів у прямих значеннях, і розширюються його лексико-семантичні варіанти у переносному значенні, що призводить до суттєвої перебудови функціонального навантаження розглянутих лексем.

Список літератури:

- Таранець В.Г. Походження поняття числа і його мовної реалізації (до витоків індоєвропейської прамови). Вид. 2-е, переробл. і доповн. Одеса: АстроПринт, 1999. 112с.
- Таранець В.Г. Арії. Слов'яни. Руси: Походження назв України і Русь: Монографія. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2004. 296с.
- Duden. Etymologie. Herkunftswörterbuch der deutschen Sprache. Bd. 7 Mannheim Dudenverlag, 1989. 839 S.
- Feist S. Vergleichendes Wörterbuch der gotischen Sprache. 3 Aufl. Leiden, 1939. 710 S.
- FDL: Frühe deutsche Literatur und lateinische Literatur in Deutschland 800-1150: in 24 Bänden / Hrsg. von W.Haug und B.K.Vollmann. Frankfurt am Main: Deutscher Klassiker Verlag, 1991. Bd. 1. 1593 S.

ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ПРОГНОСТИЧНИЙ ДИСКУРС

Черненко Т.І.

аспірант,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Прогностичний дискурс є перспективним напрямом досліджень у лінгвістиці, особливо в контексті англійської мови, яка широко використовується в науці, політиці, технологіях та глобальній комунікації. Основним об'єктом прогностичного дискурсу виступають текстові й мовленнєві прояви, спрямовані на передбачення подій, явищ або тенденцій майбутнього. Його вивчення зосереджується на лінгвістичних особливостях, таких як використання лексичних одиниць із семантикою майбутнього, граматичних конструкцій (майбутній час, умовні речення, модальні дієслова) та риторичних засобів (метафори, аналогії, гіперболи), які створюють ефект прогнозу.

Серед характерних рис прогностичних текстів слід передусім назвати їхню приналежність/неналежність до наукової сфери і, відповідно, використання/невикористання наукових методів. До перших належать метеорологічний, політичний, соціологічний, економічний та ін. прогнози, що можна назвати раціональними. Інші тексти про передбачення майбутнього (профетичні) розглядаються як ірраціональні: вони містять інформацію, що відноситься головним чином до поки що невідомих чи неіснуючих явищ, процесів, подій, які, за твердженням провісника, не мають альтернативи [Черхава, 2008].

Прогностичний дискурс виконує різноманітні функції: попередження про можливі ризики, мотивація до позитивних змін, аналітика для обґрунтування стратегічних рішень. Він проявляється в різних контекстах, таких як науковий (кліматологія, медицина, технології), медіа (аналітичні статті, новини), політичний (передвиборчі кампанії, міжнародні прогнози) та футурологічний дискурс (моделювання сценаріїв майбутнього). Структура прогностичних

текстів зазвичай містить вступ із формулюванням проблеми, основну частину з обґрунтуванням прогнозу та висновки, що підсумовують запропоновані перспективи.

Прагматичні аспекти включають дослідження комунікативної інтенції авторів, зокрема їхнього прагнення переконати, інформувати або застерегти аудиторію, та перлокутивного ефекту таких текстів, тобто їхнього впливу на зміну поведінки чи переконань аудиторії. Прогностичний дискурс також може розглядатися з точки зору мовленнєвих актів, наприклад, обіцянок, передбачень, припущень чи застережень [Петрик, 2013].

Корпусні дослідження дають змогу аналізувати вживання прогностичних конструкцій у реальних текстах, таких як наукові статті, новини чи публічні виступи. Цікавою є й міжкультурна перспектива, яка передбачає порівняння особливостей прогностичного дискурсу в англійській мові з іншими мовами, враховуючи національно-культурні специфіки прогнозування. У технологічному аспекті цей дискурс можна досліджувати в межах штучного інтелекту, зокрема щодо створення прогнозів мовними моделями.

Критичний аналіз прогностичного дискурсу дозволяє виявляти його маніпулятивний потенціал у політичних чи медійних текстах, а також оцінювати його роль у формуванні громадської думки [Stubbs, 1983]. Такий підхід дозволяє комплексно вивчати багатогранність проявів прогностичного дискурсу в англійській мові.

Список літератури:

- Петрик Т. Елементи прогностичного дискурсу у англомовному ченнелінгдискурсі. *Вісник Львівського університету. Серія іноземні мови*. 2013. Вип. 21. С. 10–15.
- Черхав О. О. Поняття профетизму та деякі особливості профетичного тексту. *Наукові записки*. 2008. Вип. 75(3). С. 177–179.
- Stubbs M. *Discourse Analysis: The Sociolinguistic Analysis of Natural Language*. Oxford, 1983. 384 p.

АНГЛОМОВНА МОРСЬКА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ДІАХРОНІЇ

Цобенко О.В.

кандидат філологічних наук, доцент,

Національний університет «Одеська морська академія»

Англомовна морська термінологія у діяхронії є багатоплановим явищем, що поєднує у собі мовні, історичні та культурні процеси, які формували англійську морську лексику впродовж століть. Її розвиток тісно пов'язаний з еволюцією морської справи, міжнародними контактами, колоніальними кампаніями та технологічним прогресом, що в сукупності утворили специфічну термінологічну систему [Шерстюк, 2020].

Початки формування морської лексики сягають доби Староанглійської мови, де вже існували базові поняття, пов'язані з плаванням та рибальством, зокрема слова на кшталт “flēot” (течія, плін) або “steorbord” (борт, з якого керували кораблем, згодом – starboard). Ці слова відображали реалії навігації на річках та узбережжі. Проте справжній сплеск розвитку морської термінології в англійській мові відбувся в період Середньовіччя та Раннього Нового часу, коли Англія активно брала участь у морській торгівлі, війнах та відкриттях.

Значний вплив на англійську морську лексику мали інші європейські мови, особливо нідерландська, скандинавські мови та французька. Голландці, будучи лідерами у мореплаванні в XV–XVII століттях, передали англійській мові чимало термінів: “skipper”, “yacht”, “dock”, “buoy” (ту і далі приклади з [Cutler, 2005]). Скандинавські запозичення з'явилися ще раніше, внаслідок контактів з вікінгами, а французька мова (особливо норманська її форма) залишила слід після норманського завоювання. Так з'явилися такі слова, як “voyage”, “navy”, “marine”.

У період формування Британської імперії англійська мова розвинула багатий пласт військово-морської термінології. Виникають складні позначення корабельної будови, рангової структури, типів суден і маневрування: “frigate”, “man-of-war”, “stern”, “keel”, “mast”, “rigging”, “anchor”. У той час термінологія

активно використовувалась у документах, інструкціях, щоденниках мореплавців, зокрема під час експедицій в Індію, Австралію, Північну Америку.

Цікавим аспектом розвитку морської термінології є її участь у формуванні метафоричної мови в англійській культурі. Багато висловів, що виникли в морському середовищі, згодом стали загальноновживаними ідіомами. Наприклад, “to be three sheets to the wind” означає сильне сп’яніння, хоча в оригіналі “sheet” – канат, яким кріпляться вітрила. Інші вислови, як-от “to learn the ropes” (вивчити ази) або “to be in the same boat” (бути в однаковому становищі), і сьогодні широко вживаються в повсякденній мові.

З настанням XX століття та розвитком технологій у морській справі термінологія продовжила змінюватися. З’явилися нові слова, пов’язані з електронікою, навігаційними системами, зв’язком і автоматикою: “radar”, “sonar”, “GPS”, “AIS”. При цьому класичні терміни не втратили своєї актуальності і досі є основою професійного морського спілкування. Багато з них стандартизовані в міжнародних документах, таких як Міжнародний кодекс сигналів (ICS) або стандарти ІМО. Таким чином, англійська морська термінологія є відображенням тисячолітнього досвіду мореплавства, культурного обміну та технологічного поступу. Її діахронічний аналіз дозволяє простежити не лише зміни у лексиці, а й взаємозв’язки між мовою, історією та морською цивілізацією в англійськомовному світі.

Список літератури:

Шерстюк О.І. Походження морських термінів в англійській мові. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2020, № 46, том 2. С. 193–197.
Cutler D., Cutler T. Dictionary of Naval Terms. Annapolis : Naval Institute Press, 2005. 272 p.

ЛІНГВІСТИЧНИЙ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО ДИСКУРСУ

Швелідзе Л.Д.

кандидат філологічних наук, доцент,
Національного університету «Одеська юридична академія»

Лінгвістика як наука у ХХІ ст. вирізняється тим, що напрямок її розвитку кардинально змінився. Упродовж усього періоду становлення людини як мовної особистості лінгвістика слугувала різним цілям: у давнину – збереженню священних текстів, у середні віки – богословській і філософській інтерпретації священних текстів, у сучасності – пошуку законів і причин зміни мови тощо. Лінгвістичні дослідження ХХ ст. були зосереджені на «людині, що говорить» (*homologuens*) і присвячені різним її формам.

Мова, впливаючи на свідомість людини, формує картину світу, духовність і світогляд окремих людей і цілих народів. Сприйняття і діяльність людини залежать від її уявлень, сформованих крізь призму засвоєної мови [Хекер, 2021]. Мова є проміжною ланкою між явищами навколишнього світу та уявленнями про них у нашій свідомості.

Термін «дискурс», що виник у Франції за доби постструктуралізму 1960-х років, використовується в понятійному апараті різних дисциплін, включно з філософією, літературознавством, соціологією, політологією, психологією, логікою, семіотикою, педагогікою, теорією і практикою перекладу, політологією і правознавством.

З огляду на те, що поняття «дискурс» є об'єктом вивчення різних гуманітарних і негуманітарних наук і напрямів, при його дослідженні необхідні знання цих дисциплін і застосування різних підходів, включно з лінгвістичним і літературознавчим. Останній при дослідженні дискурсу як феномена людської культури оголює специфіку спілкування в межах конкретного етносу, формульної моделі етикету та мовленнєвої поведінки загалом.

Отже, все людське існування в мові є низкою дискурсивних подій. У будь-якому дискурсивному акті, починаючи з незначної репліки в діалозі й закінчуючи твором, що становить цінність, міститься частинка людського досвіду, який постійно перетворюється, що свідчить про динамічний характер дискурсу.

Про важливість літературознавчого підходу у вивченні англomовного дискурсу як про засіб трансляції культурно-значимої інформації з різних позицій говорять такі дослідники, як S. Hairi [Хаїрі, 2019: 35] та Ö. Şekerci [Секерчі, 2013: 235]. З позицій дискурсивного та літературознавчого підходів літературний твір трактується як «особливий формат знання, під час наукового осмислення якого необхідно рівною мірою враховувати механізми смислотворення, мовні засоби створення образу персонажа в діалозі і способи конструювання зв'язності в тексті». У цьому контексті, англomовний дискурс з позиції літературознавчого підходу розглядається як «продукт індивідуальної мисленнєво-творчої діяльності автора, який, з огляду на власну приналежність до того чи іншого мовного соціуму, втілює у творі релевантні комунікативні норми та принципи, а також стереотипні соціальні уявлення, характерні для лінгвокультурної спільноти в певний історичний період її розвитку» [Хоуї, 2007: 172].

Літературні твори, як «тексти зі специфічною архітектонікою, мають аналізуватися не лише як результати дискурсивної діяльності, а й як засіб доступу до ментальних процесів автора та народу, чий пласт життя лежить в основі змістовного компонента твору та знаходить відображення в його сюжеті». З огляду на це, літературний твір можна визначити як дискурсивний продукт, що, з одного боку, має чітку прагматичну спрямованість відповідно до задуму автора, а з іншого боку, відображає когнітивні процеси письменника, а також ментальність і мовленнєву специфіку представників певної лінгвокультурної спільноти за допомогою сукупного представлення реципієнту стилізованої вербальної діяльності та невербальних комунікативних аспектів у процесі діалогічної взаємодії персонажів.

На думку науковців, «літературознавчий підхід під час вивчення англomовного дискурсу дає змогу розглядати його як комплексне комунікативне явище, що містить у собі субдискурс діалогічної взаємодії персонажів як центральний комунікативний компонент, субдискурс авторської ремарки, який формує паралінгвістичний супровід стилізованої комунікації та представлений різномірними паратекстуальними елементами, необхідними для адекватного сприйняття сюжету, а також низку додаткових субдискурсів, які забезпечують релевантну інтеграцію мовних аспектів.

Слід зазначити, що під час вивчення англomовного дискурсу з урахуванням літературознавчого підходу необхідно звернути увагу на те, текстам притаманні всі загальнодискурсивні характеристики, такі як структурність, когерентність, когезія, лінгвокультурологічні та соціальні контексти вживання, особистісно-орієнтовані та особистісно-залежні властивості. Узагальнюючи можна стверджувати, що організація всього структурно-змістовного наповнення дискурсу відображає множинну функціональну специфіку мови, а літературні твори націлені на достовірну демонстрацію фрагмента дискурсивної діяльності.

Список літератури:

- Зубченко О. С. Витоки дискурс-аналізу в лінгвістиці. *Мова та література у полікультурному просторі: матеріали міжнародної науковопрактичної конференції*. 2016. С. 115-117.
- Hacker P. M. S. "Wittgenstein, Ludwig Josef Johann". University of Oxford. Retrieved 27 February 2021. URL: mathshistory.st-andrews.ac.uk. (дата звернення: 29.05.2023)
- Hairi S. The Portrait of Character Building in 'Twilight' Film Script through Ethical Values. *Journal of English for Academic and Specific Purposes*, 2019. Vol. 2. P. 33-47.
- Hoey M., Mahlberg M. Text, Discourse and Corpora: Theory and Analysis (Corpus and Discourse). Bloomsbury Academic, 2007. 264 p.
- Sekerci O. The Application of Discourse Analysis to Drama: A Cross-cultural Approach. *Mediterranean Journal of Humanities*, 2013. Vol. 3. No. 2. P. 231-239.

НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ МОВЛЕННЯ ДОНАЛЬДА ТРАМПА ТА КАМЛІ ГАРИС ПІД ЧАС ПЕРЕДВИБОРЧИХ ДЕБАТІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Шевченко-Бітенська О.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Невербальна комунікація відіграє ключову роль у політичних дебатах, оскільки вона дозволяє кандидатам не лише передавати своє ставлення до різних тем, але й маніпулювати сприйняттям виборців. Вона охоплює широкий спектр засобів комунікації, таких як міміка, жести, поза, тон голосу, контакт з аудиторією та інші невербальні елементи. У контексті політичних дебатів невербальна комунікація може стати вирішальним фактором для формування громадської думки.

Невербальна комунікація включає в себе всі несловесні сигнали, що передаються під час спілкування, і має здатність впливати на емоційний стан, переконання та ставлення реципієнтів до почутого. У політичних дебатах, де кожне слово має бути ретельно проаналізоване та інтерпретоване, невербальні сигнали набувають особливої важливості. Вони часто служать інструментом підтвердження або заперечення сказаного, а також можуть бути застосовані для посилення або ослаблення впливу висловленого [Мілевська, Драч, 2024: 283].

Одним із важливих аспектів невербальної комунікації є жестикуляція. Жести допомагають політикам підкреслювати основні моменти своєї аргументації, а також створюють враження впевненості та емоційної залученості. Інші невербальні засоби, такі як поза та рухи тіла, допомагають створювати імідж лідера, що є важливим для будь-якого кандидата на виборах [Ковалинська, 2014].

Дональд Трамп як кандидат від Республіканської партії на президентських виборах 2024 року відомий своєю виразною і часто навіть занадто емоційною невербальною поведінкою. Його жестикуляція та міміка відіграють важливу роль у створенні образу бунтаря та антисистемного кандидата [Тхір, 2024: 55].

Трампа активно використовує широкі жести, які увиразнюють його слова. Наприклад, під час дебатів він часто робив обертальні рухи руками, що демонструє його впевненість і прагнення взяти контроль над ситуацією. Такий стиль комунікації виглядає досить агресивно або навіть домінуюче, що є характерним для його політичного іміджу. Міміка Трампа також здебільшого демонструє агресивність – виразні гримаси підкреслюють емоційний заряд його виступів.

Поза Трампа під час дебатів зазвичай виявляється відкритою, що символізує впевненість у своїх словах. Водночас він часто відкидається назад у кріслі, це демонструє певну відстороненість або розважливість. Названі фізичні сигнали можуть бути інтерпретовані як намагання продемонструвати свою незалежність і лідерські якості.

Дональд Трамп під час дебатів активно намагається встановити контакт з аудиторією. Його емоційна словесна поведінка в поєднанні з різкими жестами та відсутністю вагань, про що говорить мова тіла, дають можливість маніпулювати емоціями слухачів, демонструючи лідерські якості і впевненість.

Кандидатка від Демократичної партії Камала Гарис продемонструвала на дебатах більш стриманий, але водночас рішучий і впевнений стиль поведінки. Вона застосовує гнучкість у використанні невербальних засобів, намагаючись передати свою емоційну залученість до обговорюваних питань.

Міміка Гарис є більш контрольованою порівняно з мімікою опонента. Вона часто використовує м'які, але виразні жести, які підкреслюють її аргументацію, не втрачаючи при цьому природної жіночої грації. Її міміка часто передає спокій, але водночас впевненість і рішучість, що дозволяє підкреслити компетентність та серйозність претендентки на посаду президента. Поза Гарис під час дебатів виглядає збалансованою та врівноваженою.

Вона не схильна до демонстрації зайвої агресії чи домінування, але її позиція зазвичай чітка і впевнена. Слід звернути увагу на те, що Гарис використовує рухи, які не відволікають від її слів, а лише допомагають передати

важливість її повідомлення. Вона рідко відкидається назад, зазвичай підтримуючи стабільну й активну позу, що сигналізує про її готовність до боротьби.

Камала Гарис використовує контакт з аудиторією для створення атмосфери взаєморозуміння і підтримки. Її поведінка під час дебатів демонструє бажання встановити зв'язок із виборцями, не будучи занадто агресивною. Вона часто використовує м'яку посмішку і візуальний контакт для зміцнення довіри з боку слухачів [Яковенко, 2021].

Порівнюючи невербальну комунікацію двох кандидатів, можна зробити кілька важливих висновків. Трамп з його агресивними жестами, відкритою позою та емоційною інтенсивністю створює образ рішучого та домінуючого лідера, який не боїться викликів і прямо висловлює свою позицію. Його стиль комунікації призначений для того, щоб вразити і мобілізувати його прихильників, демонструючи силу і непохитність.

Натомість Камала Гарис використовує більш стриману, але не менш потужну невербальну комунікацію. Її стиль може здатися м'якшим, але саме це дозволяє їй зберігати імідж професіонала, який здатний до конструктивного діалогу, водночас передаючи впевненість у своїх можливостях. Її комунікація створює образ лідера, який здатний до співпраці, але водночас рішучий у своїй політичній позиції.

Невербальна комунікація є важливим компонентом політичних дебатів, оскільки вона дозволяє кандидатам посилювати або підкреслювати свої слова, створюючи певний імідж у свідомості виборців. Дональд Трамп і Камала Гарис використовують різні стилі невербальної комунікації, кожен стиль відповідає політичній стратегічній меті. Трамп робить акцент на агресивності, силі та домінуванні, тоді як Гарис обирає більш стриману, але не менш впевнену тактику, що дозволяє їй створювати образ лідера, здатного до конструктивного діалогу, але з незаперечною рішучістю.

Таким чином, порівняльний аналіз двох абсолютно протилежних засобів невербальної поведінки претендентів на посаду президента США під час

передвиборчих дебатів дозволяє зрозуміти, наскільки виразно несловесні засоби можуть продемонструвати характер політичного діяча, його наміри і вплинути на посилення політичних повідомлень і мобілізацію виборців.

Список літератури:

Мілевська Є., Драч О. Роль невербального спілкування у житті людини. *Проблеми ефективності професійної мовної комунікації в умовах*. 2024. С. 282-289.

Ковалинська І. В. Невербальна комунікація. К. : Вид-во «Освіта України», 2014. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4631/1/I_Kovalynska_NC_GI.pdf

Тхір М. Реалізація комунікативних стратегій Джозефа Байдена та Дональда Трампа під час їхніх президентських дебатів 2024 року. *Лінгвістичні студії*. 2024. С.55-56.

Яковенко К. Є., Субіна О. О. Особливості застосування невербальних засобів ділового спілкування. *Освіта і наука*. Київ, 2021. №1. URL: <https://e-journals.udu.edu.ua/index.php/on/article/view/1111/1118>

КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИМІРИ

Ясніцька Г. В.

викладач кафедри іноземних мов,

Національний університет «Одеська юридична академія»

Когнітивна лінгвістика є міждисциплінарною галуззю, що досліджує взаємозв'язок між мовою та загальним мисленням. Її основним завданням є з'ясування того, як мова відображає й структурує пізнавальні процеси, зокрема сприйняття, пам'ять, роздуми, увагу та уяву. У центрі уваги когнітивного підходу – носій мови як активний учасник комунікації, що формує значення на основі індивідуального й колективного досвіду [Tomasello M, 2003].

В дослідженні розглядаються основні підходи до аналізу різних мовних явищ з позицій когнітивної лінгвістики. Особливу увагу приділено таким категоріям, як концепт, фрейм, сценарій, метафора та категоризація. Акцентовано увагу на зв'язку між мовними структурами та когнітивними процесами, що забезпечують інтерпретацію дійсності.

Одним із ключових понять когнітивної лінгвістики є *концепт* – ментальна одиниця знання, що є результатом когнітивної обробки інформації. Концепти структурують знання про світ і реалізуються в мові через мовні знаки [Evans V, 2006].

Іншим важливим поняттям є *фрейм* (за Ч. Філлмором) – когнітивна структура, що відображає типову ситуацію або сценарій. Фрейми слугують фоном для інтерпретації мовних одиниць і є основою для розуміння контексту [Fillmore C, 1982].

Когнітивна метафора (за Дж. Лакоффом і М. Джонсоном) – ще один механізм концептуалізації, що дозволяє перенесення знань з однієї сфери на іншу. Наприклад, концептуальна метафора «час – гроші» реалізується у висловах на зразок «*витратити час*», «*зеконотити хвилини*» [Lakoff G., Johnson M, 1980].

У прикладних дослідженнях когнітивний підхід дозволяє глибше аналізувати значення тексту, виявляти приховані сенси, досліджувати механізми мовної репрезентації ідеологій, культурних кодів та менталітету. Зокрема, аналіз фреймових структур у правовому дискурсі дає змогу виявити способи маніпулятивного впливу через мову [Чмир, 2017].

У сучасній когнітивній лінгвістичній парадигмі все більшого значення набуває дослідження *категоризації* – процесу, за допомогою якого людина структурує світ, об'єднуючи об'єкти в певні класи на основі подібності. Цей процес нерозривно пов'язаний із мовними засобами вираження [Rosch E, 1978].

Когнітивна лінгвістика розглядає мову не лише як засіб комунікації, а й як інструмент мислення й пізнання. Такий підхід відкриває нові можливості для аналізу мовних явищ у широкому когнітивно-дискурсивному та правовому контексті. Застосування когнітивної методології сприяє глибшому розумінню функціонування мови як відображення ментальних процесів людини.

Список літератури:

- Чмир І. І. Когнітивний аналіз політичного дискурсу: фрейми і стратегії. Київ: Вид-во КНУ, 2017.
- Evans V., Green M. Cognitive Linguistics: An Introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 830 p.
- Fillmore C. J. Frame Semantics. Linguistics in the Morning Calm. Seoul: Hanshin Publishing Co., 1982. P. 111–137.
- Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. Chicago: University of Chicago Press, 1980.
- Rosch E. Principles of Categorization. Cognition and Categorization ed. by E. Rosch, B. B. Lloyd. — Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, 1978. P. 27–48
- Tomasello M. Constructing a Language: A Usage-Based Theory of Language Acquisition. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2003. 408 p.

PLAIN LANGUAGE MOVEMENT IN MODERN EVOLUTION OF LEGAL ENGLISH

Mykola Alexeyev

senior lecturer of the department of foreign languages,
National university «Odessa law academy»

It has been repeatedly stated that people outside legal profession face serious communication problems when encounter Legal English (Legalese) both in its oral and written forms. The same is true with regard to foreigners, be it translators of legal texts or lawyers from countries other than English speaking ones, including Ukrainian legal professionals [Tiersma: 2008, Ronald et al.: 1964].

The emergence of plain language movement in the 1970s of the previous century was the reaction to accumulation of linguistic elements in the English language of law that prevented clear perception of legal documents notably by nonprofessionals. These elements included archaic, Latin and Law French words and expressions, wordiness, the use of the passive, nominalization, long and complex sentences, “purposive” clause at the start of the text and outdated grammar, which have been preserved in the process of the legal language evolution [Kelley, 2011: 216].

On the onset, the goals of the movement were to facilitate the comprehension of practical legal documents for the consumers of legal services, which closely corresponds to the general tasks of consumer rights movement. Given recognition in the academia and statutory support in many countries, notably the USA, Canada, Australia and South Africa, the movement gathered momentum despite certain skepticism and opposition. The activity aimed at clarification and simplification of legal writing, in the first place, achieved notable success, e.g. In Great Britain two legislative events should be mentioned: the new rules for civil procedure, which greatly simplify the language used in court proceedings and a project to rewrite the UK’s tax laws [Balmford, 2015].

In the US, plain language had a major win in 1998, when the United States Securities Exchange Commission implemented regulations that required certain parts

of prospectuses aimed at retail investors to be in plain language and President Clinton's Memorandum on Plain Language of June 1 1998 is considered a red-letter day for plain language movement everywhere [ibid.]. In Canada, the federal Department of Finance, the Office of the Alberta Auditor General, the Canadian Securities Administration, the Canadian Bankers' Association the British Columbia Securities Commission are all pushing for plain language [ibid.]. South Africa has demonstrated a number of interesting examples of drafting legislation in plain language including Labour Relations Act 1995, competition legislation and South Africa's new Constitution.

The relevance of the issue and the interest in it among lawyers is evidenced by the publication of the legal journal "The Clarity", which regularly presents the social and economic benefits of plain language.

It is worth mentioning, however, that drafting legal documents in plain language in many cases requires the service of specially trained people; in fact, re-writing legal documents has become a business making the ability to communicate in plain language an additional competence for a lawyer and a valuable tool in business competition. However, the mere necessity to employ specially trained people for clear communication implies that the majority of lawyers still keep to professional jargon. Hence is the question why the greater part of the representatives of legal profession stick to traditional way of writing and speaking despite positive examples to the contrary, government regulations and even commercial success of plain language projects. There could be several reasons for that: firstly, writing clearly and plainly is not something that is inherent in all people who have to write, irrespective of the genre – people in the fields other than jurisprudence, including academic writing, display many examples of poor writing; this ability obviously relates to training and corresponding abilities. Generally, pieces of a text, whether written or oral, are rarely constructed on the level of words; rather the writer uses blocks of words or even whole sentences stored in their memory adapting them for the current situation. These blocks are formed in the process of professional training, practical work and professional communication and allow economizing efforts. In case of legal writing, this gives

additional advantage since these blocks, generally borrowed from authoritative sources, have been checked and approved through practice. Attempts to change the wording would inevitably be time consuming and bear potential risk of being legally inconsistent. It could, therefore, be anticipated that the situation with plain writing would not change until the lawyers are trained on the sources written in plain language providing them with ready blocks constructed in this manner. This process is under way, as has been demonstrated, but will obviously take time. Importantly, it must be constant and consistent since the changes in what is regarded as “plain language” may quickly make the sources, on which lawyers rely, outdated. Further, courses in plain writing that are presently delivered by law schools will definitely expedite the process of adopting plain language as the basic medium of legal discourse while commercial success of a number of plain language projects could add prestige to this manner of communicating legal issues.

Importantly, the rules of clear communication are basically common for all styles of writing, both legal and non-legal and cannot be reduced to mere substitution of old words and outdated structures.

“Usually, rewriting a document in plain language involves rethinking the entire document—its content, language, structure, and design—while rigorously focusing on the audience and the purpose of the communication. It is this approach that leads to successful communication” [Wydic, 1978: 96].

Importantly, even if a text in plain language is clear, concise and fully presents the same facts as the corresponding text in legalese it may not be equal in all respect since traditional language of law has distinct stylistic coloring creating the aura of authority, rootedness in tradition or relation to science, which is commonly associated with a highly formalized language.

References:

Tiersma, P. The nature of legal language. *Dimensions of forensic linguistics*. John Benjamins Publishing Company, 2008. P. 7–25. <https://doi.org/10.1075/aals.5.03tie>
Ronald L. Goldfarb. *Mellinkoff: The Language of the Law*. 63 Michigan Law Review. 1964. Vol. 63, № 1. P. 180-186. URL: <https://repository.law.umich.edu/mlr/vol63/iss1/11>

Kelley C. R. An Essay on Legal Writing in Plain English. *Kyiv-Mohyla Law and Politics Journal*. 2018. № 4. P. 175–193. <https://ekmair.ukma.edu.ua/bitstreams/6aa94305-4253-404c-b867-1e817ddee029/download>

Balmford C. Plain Language: Beyond a Movement. Repositioning clear communication in the minds of decision-makers. <https://www.plainlanguage.gov/resources/articles/beyond-a-movement/>

Hunt B. Plain Language in Legislative Drafting. *Statute Law Review*. 2003. Vol.24, issue 2. P. 112–124. <http://en.copian.ca/library/research/plain2/legdraft/legdraft.pdf>

Wydic R.C. Plain English for Lawyers. *California Law Review*. 1978. Vol.66, issue 4. P. 727-765. <https://lawcat.berkeley.edu/record/1111181?v=pdf>

POLITICAL DISCOURSE ASPECTS OF STUDY

Viktoriiia Chetaikina

Ph.D., associate professor,

Guest Scholar, University of Basel, Switzerland

Political discourse represents a dynamic and ideologically charged domain of communication, encompassing a wide array of spoken and written texts produced by political actors in institutional, media, and public settings. It includes not only formal speeches, debates, and policy documents but also press releases, social media content, interviews, slogans, and campaign materials. As such, political discourse is both a reflection of political processes and an instrument through which power is exercised, resisted, and negotiated.

One of the primary aspects of political discourse analysis is the **language–power nexus**. Scholars investigate how linguistic choices are used to legitimize authority, marginalize opposition, and influence public perception. For example, passive constructions often obscure agency in politically sensitive statements (“Mistakes were made”), while deictic expressions (“we”, “they”, “our values”) help delineate group boundaries and reinforce national or ideological unity. The use of vague or strategic ambiguity allows politicians to appeal to multiple audiences simultaneously, avoiding direct commitments.

Closely related is the analysis of **ideological structures** within political discourse. Political language does not simply convey information but constructs and reinforces worldviews. Critical Discourse Analysis (CDA), particularly in the works of scholars such as Teun van Dijk and Norman Fairclough, focuses on uncovering how ideologies are encoded through discursive strategies—lexical choices, metaphor, presupposition, intertextual references, and argumentation patterns. Polarization (e.g., “us vs. them”), victimization, and blame-shifting are common techniques that sustain power asymmetries.

The **pragmatic dimension** centers on how political actors perform speech acts—such as promising, warning, accusing, or justifying—in specific sociopolitical contexts. The illocutionary force of a statement often depends on the institutional authority of the speaker and the expectations of the audience. For example, a president’s “I promise” carries more political weight and implications than a citizen’s. The context-dependent interpretation of speech acts also allows for the study of political miscommunication, strategic silence, and manipulation.

The **rhetorical and stylistic strategies** used in political discourse are crucial in shaping public emotions and attitudes. Politicians frequently employ rhetorical devices such as metaphor (“the war on poverty”), anaphora (“We will fight, we will win”), and mythic narrative structures to mobilize support. Repetition, antithesis, and parallelism enhance memorability and persuasive force. The aesthetic and emotional dimensions of political language are particularly evident in populist rhetoric, which relies heavily on pathos and identity-based appeals.

Another significant area is the impact of **media and communication technologies** on the production and dissemination of political discourse. In the digital age, political messages are increasingly shaped by platform logics—brevity, visibility, virality—and are tailored to fragmented, algorithmically filtered audiences. This shift has transformed the traditional top-down flow of political information into a more interactive and participatory form of discourse, where citizens, influencers, and non-institutional actors play a growing role.

Finally, the **comparative and cross-cultural dimension** of political discourse offers insights into how different political cultures shape communication styles and norms. For example, while Anglo-American political discourse often emphasizes clarity, directness, and confrontation, Eastern European or Asian discourses may privilege formality, implicitness, and collectivist values. Understanding these differences is essential for effective diplomatic communication, translation, and intercultural analysis.

THE ROLE OF FOREIGN LANGUAGES IN LEGAL PRACTICE

Yevhen Khyzhniak

PhD in Law, associate professor,
dean of the civil and economic justice faculty,
National university «Odesa law academy»

Foreign languages play a vital role in legal practice in today's increasingly globalized world. As legal professionals navigate the complex and interconnected landscape of international law, cross-border transactions, and multinational disputes, proficiency in foreign languages has become an indispensable skill. This thesis explores the significance of foreign language acquisition in legal practice, its impact on effective communication, and its implications for legal processes in a multicultural context.

Legal practice is inherently dependent on precise communication, cultural understanding, and the ability to interpret texts accurately. Foreign languages serve as a bridge between diverse legal systems and cultures, enabling legal professionals to engage in effective international collaboration. This thesis examines the role of foreign languages in the context of comparative law, international dispute resolution, and the translation of legal documents.

International transactions often involve parties from different jurisdictions with varying legal frameworks and linguistic backgrounds. Lawyers who possess foreign language skills are better equipped to negotiate contracts, draft agreements, and ensure that the intent of the parties is preserved across linguistic boundaries. Miscommunication or mistranslation can lead to significant legal risks, including contractual disputes and non-compliance with international regulations [Curran 2005].

Mediation, arbitration, and litigation across borders necessitate multilingual proficiency. Lawyers and arbitrators often rely on their ability to understand and communicate in multiple languages to engage with evidence, interview witnesses, and present arguments. Language proficiency also allows for a deeper understanding of cultural nuances, which can influence the interpretation of legal texts and proceedings.

Legal translation and interpretation are specialized skills that demand not only linguistic fluency but also a profound understanding of legal terminology and principles. The accurate translation of contracts, statutes, and judicial decisions is critical to ensure justice and maintain legal integrity. This section highlights the challenges and best practices in legal translation, emphasizing the role of technology and professional linguists in supporting legal professionals.

Proficiency in foreign languages is increasingly viewed as a competitive advantage in the legal profession. Law firms, multinational corporations, and international organizations seek lawyers who can navigate multiple legal systems and communicate effectively with diverse clients. This demand underscores the importance of integrating language training into legal education and professional development [The case for...].

Foreign languages are no longer ancillary skills but essential tools in legal practice. As the legal profession becomes more globalized, the ability to communicate across languages and cultures enhances the effectiveness, accuracy, and inclusivity of legal processes. Future research should explore the integration of language training in legal curricula and the development of technology to support multilingual legal practices.

References:

Curran V. The Role of Foreign Languages in Educating Lawyers for Transnational Challenges. *Penn state international law review*. 2005. Issue 779. URL: Available at: https://scholarship.law.pitt.edu/fac_articles/425
The case for foreign languages as an aspiring lawyer. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/law/2015/jul/07/the-case-for-foreign-languages-as-an-aspiring-lawyer>

CRIMINAL JUSTICE TERMINOLOGY: ASPECTS OF STUDY

Denys Kolodin

PhD in Law, associate professor,
dean of the faculty of prosecution and investigation,
National university «Odesa law academy»

Criminal justice terminology forms the foundation of effective communication within legal systems and is crucial for ensuring clarity, precision, and fairness in the administration of justice. This specialized lexicon encompasses terms that describe legal principles, procedural steps, roles of participants, and the rights and obligations of individuals involved in criminal proceedings. The complexity and specificity of criminal justice terminology significantly impact investigative processes, requiring a nuanced understanding to avoid misinterpretation and procedural errors. In the context of criminal investigations, terminology serves as a framework for the systematic gathering, documentation, and analysis of evidence. Terms such as *probable cause*, *chain of custody*, *prima facie evidence*, and *reasonable doubt* guide the actions of investigators, attorneys, and judges. These terms are not only linguistic constructs but also legal tools that determine the admissibility of evidence and the legitimacy of investigative actions. Misunderstanding or misapplying these terms leads to procedural violations, compromising the integrity of investigations and jeopardizing justice. The precise use of criminal justice terminology is particularly critical in cross-jurisdictional investigations, where linguistic and cultural differences can exacerbate challenges. For instance, terms like *detention*, *arrest*, and *interrogation* may carry varying connotations in different legal systems, potentially leading to inconsistencies in international collaborations. In such cases, legal translation and comparative law play important roles in ensuring that terminological equivalence is achieved, minimizing the risk of legal misinterpretations [Harvey, 2002].

Moreover, the evolution of criminal justice terminology reflects changes in societal values and technological advancements. Terms associated with cybercrime,

digital forensics, and artificial intelligence in law enforcement, such as *phishing*, *blockchain evidence*, and *predictive policing*, have emerged to address contemporary challenges in crime investigation [Criminal justice terminology guide]. These terms illustrate the dynamic nature of criminal justice language and the necessity for investigators and legal professionals to stay abreast of terminological developments.

Training and education in criminal justice terminology are essential for legal practitioners, law enforcement personnel, and translators. Mastering the specific terminology enhances the accuracy of legal documentation, the effectiveness of courtroom proceedings, and the fairness of investigative processes. Additionally, the use of technology, including terminology management systems and legal databases, aids in standardizing and disseminating criminal justice language [Нікіфорова, 2012].

Thus, criminal justice terminology is integral to the investigative process, shaping the way evidence is collected, analyzed, and presented in legal contexts. Its precise application ensures procedural integrity, fosters cross-jurisdictional collaboration, and reflects the evolving landscape of criminal law. As legal systems continue to adapt to new forms of crime and technology, the development and understanding of criminal justice terminology remain indispensable for achieving justice. The study of English criminal terminology can focus on its linguistic features, including the analysis of specialized vocabulary, syntactic structures, and semantic nuances specific to legal contexts. Another aspect involves examining the cross-cultural and cross-jurisdictional interpretation of terms, particularly in translations and international collaborations. Additionally, research can explore the evolution of criminal terminology in response to societal changes and technological advancements, such as the emergence of cybercrime-related language.

References:

- Нікіфорова С.М. Особливості юридичної термінології в англійській мові. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. Сковороди. «Право»*. 2012. Вип. 19. С. 173–179.
- Criminal justice terminology guide. URL: <http://www.traumainformed.org/criminal-justice-terminology-guide/>
- Harvey M. What's so Special about Legal Translation? *Translators' journal*. 2002. 47 (2), P. 177-185.

The history of textiles is deeply intertwined with the evolution of human civilisation, serving as both a practical necessity and a marker of cultural identity. Since the earliest days textiles have been a critical component of trade, innovation, and artistic expression. Ancient societies such as those in Mesopotamia, Egypt, and China were pioneers in developing textile technologies, including spinning, dyeing, and weaving. These innovations gradually spread through trade networks like the Silk Road and the Indian Ocean trade routes, connecting distant regions and fostering the exchange of goods and ideas. As England integrated into these global networks, particularly during the Roman occupation and the medieval period, its language absorbed a wealth of textile-related vocabulary.

Textile-related vocabulary in the English language has its roots in multiple languages, reflecting trade, technological advancements, cultural exchanges, etc. Among the main source languages are Latin, Arabic, Old French, Hindi, Italian.

Many early terms entered English through Latin, influenced by the Roman occupation of Britain. Words like *textile* (from *textilis*, meaning “woven”) and *linen* (from *linum*, meaning “flax”) entered the language, reflecting the Romans’ advanced textile techniques.

The Norman Conquest of England in 1066 enriched the textile vocabulary, as French became the language of the ruling class. Words such as *velvet*, *tapestry* reflect the luxury goods favoured by the medieval elite.

In turn, the Renaissance marked a new era of textile innovation, driven by the flourishing trade with Italy and the East, introducing terms like *silk*, *damask*. The latter refers to a fabric style named after Damascus, Syria, highlighting earlier trade routes.

The Mediterranean trade routes facilitated the introduction of Arabic terms. For example, *muslin* (from Mosul, Iraq) and *satin* (possibly from the Arabic *zaitūn*, a name for modern Quanzhou, a Chinese port) highlight the influence of Arabic-speaking traders in the dissemination of exotic textiles.

Later, during the Age of Exploration, English was influenced by colonial trade, particularly with India. India's vibrant textile industry contributed numerous terms to English during the 17th - 19th centuries. Words like *calico* (from Calicut, Kerala) and *chintz* (from Hindi *chīnt*) reflect the centrality of Indian cotton fabrics in global trade. Similarly, Spanish and Portuguese colonial activities brought terms such as *cotton* (from Arabic *qutn*) into English, signifying the role of the Iberian Peninsula in bridging European and Middle Eastern textile traditions.

Thus, the borrowing of textile-related terms in the English language stems from a combination of cultural, historical, technological factors that shaped global trade, fashion, and industry. Each borrowing shows linguistic and cultural adaptation, showcasing how textiles (as both goods and symbols of technological and artistic achievement) connected distant regions and enriched the English lexicon. From the luxury goods of medieval Europe to the mass-produced textiles of colonial trade, these borrowed terms reflect the dynamic and interconnected history of textile production and commerce.

References:

- Dictionary of Fiber and Textile Technology. Kosa, 7th edition, 1999. 258p.
Johnson's Dictionary of the English language. URL:
<https://collections.nlm.nih.gov/bookviewer?PID=nlm:nlmuid-0037263X2-mvpart>
Kassia St Clair. The Golden Thread: How Fabric Changed History. John Murray Press, 2018. 368p.
Online Oxford dictionary URL: <https://en.oxforddictionaries.com>
Schoeser M. Textiles: The Art of Mankind. Thames & Hudson, 2012. 568p.
Skeat, Walter W. An etymological dictionary of the English language. URL:
<https://archive.org/details/etymologicaldict00skeauoft/page/632/m>

**LINGUISTIC FLEXIBILITY IN ONLINE JOURNALISM.
THE RISE OF SLANG AND ITS EFFECTS ON LANGUAGE NORMS**

Eilzaveta Levshina

student,

National university «Odesa law academy»

Yuliia Tomchakovska

PhD, associate professor,

head of the department of foreign languages,

National university «Odesa law academy»

In the rapidly evolving landscape of digital communication, online journalism has emerged as a dynamic force that reshapes not only the dissemination of information but also the norms governing language use. One of the most notable linguistic trends in this domain is the increasing incorporation of slang and informal expressions into journalistic discourse. This phenomenon, often referred to as linguistic flexibility, reflects a broader shift toward more conversational, relatable, and audience-oriented communication. Digital platforms, particularly social media and online news portals, have contributed to the erosion of rigid stylistic conventions, encouraging journalists to adapt their language to suit the expectations of a diverse and fast-paced readership.

The rise of slang in online journalism presents a paradox, while it fosters accessibility and immediacy, it simultaneously blurs the boundaries between formal and informal registers. This linguistic fluidity has significant implications for both linguistic and journalistic standards. On the one hand, it democratizes language, allowing for greater inclusivity and cultural resonance. On the other, it raises concerns regarding the preservation of linguistic norms, journalistic credibility, and the educational function of the media. These tensions prompt critical inquiry into how language functions within digital journalism, and how the use of slang reshapes readers' perceptions of authority, reliability, and professionalism.

By analyzing the role of slang in online journalism through a linguistic lens, this paper aims to explore the evolving relationship between language and media in the digital age. It will examine the sociolinguistic drivers behind this trend, assess its impact on language norms, and consider its broader cultural and communicative consequences. In doing so, this study contributes to ongoing discussions at the intersection of linguistics and media studies, offering insights into the ways in which language both reflects and constructs contemporary digital realities.

Certainly! Here's an expanded general section discussing the issues and solutions related to linguistic flexibility in online journalism, incorporating references to relevant scholars and studies:

The digital revolution has significantly transformed journalistic practices, leading to a notable increase in the use of slang and informal language in online news content. This shift, often termed linguistic flexibility, reflects a broader trend towards more conversational and accessible communication styles in journalism. While this approach can enhance reader engagement, it also raises concerns about the erosion of traditional language norms and journalistic standards.

Gretchen McCulloch, in her book *Because Internet*, understanding the New Rules of Language, argues that the internet has fostered a new era of linguistic creativity, where informal expressions and digital slang enrich communication rather than degrade it. However, this perspective is not universally accepted. Some media outlets, such as Gawker, have implemented policies banning internet slang to maintain a certain level of formality and professionalism in their content [McCulloch, 2020].

Academic studies have explored the linguistic characteristics and social implications of internet slang. Kulkarni and Wang (2017) conducted a large-scale analysis of slang, revealing that it often follows extra-grammatical rules and reflects prevalent social biases and stereotypes [Kulkarni, Yang Wang, 2017]. Similarly, Sun and Xu (2022) examined the semantic variation of slang across different communities, highlighting the role of cultural and communicative needs in shaping slang usage [Zhewei Sun Yang Xu, 2022].

The integration of slang into journalistic content poses challenges for maintaining clarity and credibility. While informal language can make news more relatable, it may also lead to misunderstandings or diminish the perceived authority of the information presented. Furthermore, the presence of slang can impact the performance of language processing tools used in journalism, as noted by Ganie (2023), who found that informal language elements like emoticons and slang can affect sentiment analysis models [Aadil Gani Ganie, 2023].

To address these challenges, several strategies can be considered:

1. Contextual Use of Slang. Journalists should use slang judiciously, ensuring it aligns with the tone and purpose of the article.
2. Editorial Guidelines. Media organizations can develop clear guidelines on the use of informal language, balancing creativity with professionalism.
3. Audience Awareness. Understanding the target audience's preferences and expectations can inform language choices in content creation.
4. Training and Education. Providing training for journalists on the effective use of language in digital media can help maintain quality and clarity.

By implementing these measures, the journalistic community can navigate the evolving linguistic landscape, embracing the benefits of linguistic flexibility while upholding the standards of credible reporting.

The growing presence of slang and informal expressions in online journalism reflects a profound transformation in both linguistic practice and media communication. As journalists strive to connect with increasingly diverse and digitally-savvy audiences, linguistic flexibility becomes a strategic tool for enhancing relatability and engagement. However, this evolution also presents challenges to traditional norms of language use, raising questions about journalistic credibility, clarity, and the preservation of linguistic standards.

Scholarly research confirms that while slang can enrich journalistic language with cultural nuance and immediacy, it also necessitates careful navigation to avoid miscommunication and maintain professional integrity. Therefore, the role of media

institutions in establishing clear editorial policies, fostering linguistic awareness, and training journalists becomes critical.

In conclusion, linguistic flexibility in online journalism should not be viewed as a threat to language norms but rather as an adaptive feature of a rapidly evolving communicative environment. Embracing this change with mindful strategies can help preserve the balance between innovation and tradition in modern media discourse.

References:

- McCulloch G. *Because Internet: Understanding the New Rules of Language*. Penguin Random House, 2020. 336 p.
- Vivek Kulkarni, William Yang Wang. TFW, DamnGina, Juvie, and Hotsie-Totsie: On the Linguistic and Social Aspects of Internet Slang. 2017. URL: <https://arxiv.org/abs/1712.08291> (date of access: 21.04.2025);
- Zhewei Sun Yang Xu. Tracing Semantic Variation in Slang. 2022. URL: <https://arxiv.org/abs/2210.08635> (date of access: 21.04.2025);
- Aadil Gani Ganie. Presence of informal language, such as emoticons, hashtags, and slang, impact the performance of sentiment analysis models on social media text? 2023. P. 336. URL: <https://arxiv.org/abs/2301.12303> (date of access: 21.04.2025).

**INTEGRATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS
IN CURRICULA AND PROGRAMS:
METHODOLOGICAL APPROACHES AND PRACTICAL ASPECTS**

Iryna Marchuk

candidate of pedagogical sciences, associate professor,
National university “Odesa law academy”

The integration of Sustainable Development Goals (SDGs) into educational curricula and programs is a crucial step towards fostering a generation equipped to address global challenges. This paper explores the methodological approaches and practical aspects of embedding SDGs within educational frameworks. The study and analysis of the possibilities for implementing Sustainable Development Goals in the syllabi of the discipline «Foreign Language (for Professional Purposes)» for the 1st (bachelor's) degree students, speciality 262 «Law Enforcement Activities» is in the focus. This paper explores the methodological approaches and practical aspects of embedding SDGs within educational frameworks. By examining pedagogical strategies, the study highlights the importance of interdisciplinary learning, professional education and community engagement in promoting sustainability. The research also delves into the practical challenges and solutions associated with curriculum redesign, including teacher training, resource allocation, and assessment methods. Through best practices, the paper provides a comprehensive guide for educators and policymakers aiming to align educational outcomes with the global sustainability agenda. The findings underscore the transformative potential of education in Ukraine in achieving the SDGs and emphasize the need for a collaborative effort to integrate these goals effectively into teaching and learning processes.

The development of new educational materials, conducting training sessions, and enhancing the qualifications of educators are essential. Here is an example of an individual assignment for the discipline «Foreign Language (for Professional

Purposes)» for the bachelor's degree students in the field of knowledge 26 «Civil Security» speciality 262 «Law Enforcement Activities».

Topic: «Civil Society: Justice for All».

Project Idea: Investigate the role of civil society organizations in promoting social justice.

Objective: Examine how non-governmental organizations (NGOs) and community groups work towards achieving social justice.

Method: Case studies of specific NGOs, interviews with activists, and analysis of their impact on policy changes.

Outcome: Create a detailed report or presentation on the effectiveness of civil society organizations in advocating for justice."

Professional competence of educators in the context of SDGs is a key aspect for ensuring quality education and preparing future generations. Here are some important points:

1. Integration of Sustainable Development Principles: educators should incorporate sustainable development principles into curricula so that students understand the importance of environmental, social and economic sustainability.

2. Development of critical thinking: it is important to teach students to think critically and analyze information, which will enhance their ability to make informed decisions in rapidly changing conditions.

3. Innovative teaching methods: using modern technologies and innovative teaching methods helps make the educational process more effective and engaging for students.

4. Interdisciplinary approach: educators should promote an interdisciplinary approach, allowing students to see the connections between different fields of knowledge and their impact on sustainable development.

5. Continuous professional growth: educators should continuously improve their knowledge and skills to meet contemporary demands and challenges.

These aspects help form competent specialists capable of contributing to sustainable development in society.

References:

- Організація Об'єднаних Націй. Україна. Наша робота над досягненням Цілей сталого розвитку в Україні. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>. (дата звернення: 23.11.2024).
- Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року (722/2019). URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>. (дата звернення: 23.11.2024).
- Cowie. A. P. Stable and creative aspects of vocabulary use. Harlow: Longman, 2018. 78 p.
- Huckin. E. Second language vocabulary acquisition: A rationale for pedagogy. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. Pp. 255-270.
- Peters. A. The units of language acquisition. Cambridge: Cambridge University Press, 2018. 312 p.
- W. Leal Filho et al. A framework for the implementation of the Sustainable Development Goals in university programmes. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.126915>. (дата звернення: 23.11.2024).

CONCEPT WAR IN LINGUISTICS

Hanna Prikhodko

doctor of philological sciences, professor,

Zaporizhzhia national university

Times of war raise the question of understanding the essence of war and peace. The phenomena of war and peace constitute the life experience of any society. These are complex socio-political phenomena associated with the resolution of contradictions between states, peoples, national and social groups with the transition to the use of armed struggle, which takes place in the form of hostilities between their armed forces.

The issues of war and peace today are especially significant for the Ukrainian state in the conditions of a full-scale Russian invasion. The existence and future of our state as an independent and sovereign country depends on its solution.

In modern scientific theory, war is defined as a special form of revealing social relations, in which armed struggle reigns as a continuation of politics, subordinating all areas of social life to its goals. It is not surprising that interest in the phenomena of war and peace has not faded since ancient times.

The phenomenon of war in the socio-cultural aspect is inseparably linked with one of the principal concepts of the collective, mass, national, national worldview, "own versus foreign". All human culture is permeated by this antithesis in its various forms and is unconsciously reflected in language.

At the current stage of humanitarian knowledge, the term "concept" is one of the most widely used and at the same time controversial in linguistics, cultural studies, philosophy and psychology. Each of these sciences has its own definition of this concept. This is due to many differences in the understanding of the term "concept" and its primary importance in the worldview of scientific researches.

In philology a concept is the meaningful side of a verbal sign, behind which there is a notion that refers to the mental, spiritual or material sphere of human existence, fixed in the social experience of the people, has historical roots in its life,

socially and subjectively interpreted and due to the degree of such perception correlates with other notions that are related to it or, in many cases, opposed to it.

In cognitive science, a concept is perceived as a unit of mental activity that is constantly undergoing changes. Its scope, for example, may include additional background concepts, the standard set of situations may change, and a single component in the content may be more mobile. The concept is realized in a verbal sign and in language in general, and the core of the concept is the combined language and speech semantics of words.

A concept is a unit of cognitive level. The concept consists of three components: nominative, figurative and evaluative. A concept, unlike a notion, is not only thought, but also experienced. Its content is wider than the content of the concept.

We understand the concept as a semantic formation marked by linguocultural specificity and which characterizes the bearers of a certain ethnoculture, at the same time, this formation is the result of the mental (cognitive) activity of a person and society and determines the attitude of public consciousness to a given phenomenon or item of objective reality

The worldview of the military sphere in any culture has its own sense and set of concepts. Thus, the linguocultural concept "war" refers to universal concepts, as it is present in all cultures and languages, and therefore has a wide range of related notions, that is, correlatives.

The linguistic and cultural concept "war" is one of the concepts that determine our existence, regulate everyday life, down to the most banal details. Such concepts structure how information about the surrounding world is perceived and understood. Therefore, a certain conceptual system plays a central role in defining everyday reality.

APPROACHES TO THE STUDY OF THE CATEGORY OF THE MYSTICAL

Oleksandra Prykhodchenko

candidate of philological sciences, associate professor,

Zaporizhzhia national university

The study of the category of the mystical has been repeatedly carried out by national and foreign linguistic studios; the concept of mysticism was the subject of analysis in philosophy and cultural studies; the phenomenon of mysticism was analyzed within the framework of cultural studies and aesthetics. But modern linguistic studies do not pay enough attention to the investigation of the nature of the mystical in all the variety of its specific semantic manifestations in English-language literary prose (thriller novels and gothic novels).

Mysticism involves viewing the world through hidden, mysterious phenomena, and the direct existence of the supernatural world with the creatures that inhabit it, where incomprehensible phenomena occur.

The concept of the mystical in various types of culture has attracted the attention of researchers since ancient times.

Today, the concept of the mystical is defined as a conceptual category, as a semantic unity of semantic components of a general nature, which act as direct expressions of the norms of consciousness and connect the linguistic material with the organizational principles of the thinking process, receiving a specific speech realization.

On the other hand, the mystical is understood as "embodied in a work with the help of a system of expressive and pictorial means of a supersensible experience of a person's passive knowledge of a secret, supernatural and possible communication with him.

The concept of the mystical is the result of human experience conditioned by the universal laws of thinking and is represented in the language of the English literary text by a system of different-level (lexical, word-forming, grammatical) linguistic

means that reproduce its meaning. As noted by researchers, the phenomenon of the mystical refers to the deep level of semantics, while its specific linguistic implementation, the choice of language means, the distribution of the semantic load between linguistic units of different levels is carried out at the surface level.

The problems of studying the means of nomination, the structure of language categories, and the study of the interaction of different-level linguistic means have always attracted the attention of linguists. One of the priority directions in functional linguistics is the selection of intermediate semantic categories as conceptual categories contained in the morphological, lexical, and stylistic meanings of a given language and their speech implementations.

Mysticism is seen as a complex cultural phenomenon, a universal phenomenon with many different ways of expression that encompasses religious, theosophical and philosophical teachings and doctrines. It is presented as the main structure, the root of spiritual traditions, from which various religious concepts emerge, interwoven into a diverse system of teachings and traditions, which in turn finds its reflection in the artistic picture of the world.

Language reference is not directed directly at the phenomena of the real world, but at certain ideal entities - mental referents, which, due to the creativity of the human mind, are able to construct and structure unreal objects and unreal situations. It is this process that determines the establishment of the limits of mutual agreement of individual conceptual schemes, which can be considered as constructive systems of mental representations, reproduced by various means of language.

We single out a mystical worldview that reflects a specific way of perceiving and interacting with reality / unreality, which is based on spiritual knowledge and belief in the supernatural. It presupposes the existence of an "other" reality in which the world is inhabited by creatures that influence the life, events and outlook of a person.

FORM MIRRORS LIFE: NATASHA TRETHEWEY'S "MYTH"

Jennifer Richter

associate professor of English and creative writing

Oregon State University

While writing her poem "Myth," former U.S. Poet Laureate Natasha Trethewey explains in *Panhandler Magazine*, she was "trying to create the feeling of going to sleep and into a space where we often dream alive those people we've lost." Love and loss, life and death: the central themes in "Myth" make it a universal poem; readers can surely relate to the joy of being reunited in dreams with loved ones who've died, as well as the grief and frustration of waking and losing them all over again. Trethewey's decision to never name the "you" in her poem—which begins "I was asleep while you were dying"—also contributes to the poem's universality, inviting readers to enter the poem themselves and use it as a lens through which to view their own devastating losses and regrets.

To avoid that cycle of loss, Trethewey's speaker longs to stay in the liminal space she refers to as "a hollow/I make between my slumber and my waking,//the Erebus [a limbo space in Greek mythology that souls pass through on their way to Hades] I keep you in." Though reality steps in—Trethewey writes, "You'll be dead again tomorrow"—the poem follows the speaker's train of thought from there: "but in dreams you live. So I try taking//you back into morning." Offering some context for this poem and its title, Trethewey explains in *Panhandler*, "to me that really seemed just like Orpheus descending into the underworld to try to bring Eurydice back...." In that Greek myth, Orpheus, on a mission to be reunited with his young, recently-deceased wife Eurydice, travels to the underworld to make a deal. Hades and Persephone, the king and queen of the underworld, agree to let him lead her back to the land of the living on one condition: on that journey, he cannot look back until they're both above ground. If he does, Eurydice will belong to them, pulled back down underground forever.

As that story reminds us, the attempt to bring the deceased beloved back—well-meaning and relatable as it is—is futile. The parallel narrative of Trethewey’s poem reveals what happens next: “Sleep-heavy, turning,/my eyes open,” the speaker says, and continues, “I find you do not follow.” In the moment he emerges into light, Orpheus, overcome with passion or worry or doubt, turns—losing Eurydice forever. As Trethewey explains in *Panhandler*, Eurydice “vanishes again just like that moment of opening your eyes after waking—that fleeting, instant disappearance of this person who has been there with you in a dream.” Trethewey’s speaker lives a constant loop of grief: this beloved “you” is resurrected every night; every morning, she wakes to the reality that “you do not follow.”

In the final line of the first half – “Again and again, this constant forsaking”—we see the speaker in a state of profound loss and abandonment. In *Panhandler*, Trethewey talks about the process of drafting this poem: “I had gotten to the end of the first section of the poem and thought, “Is this where it ends?” Clearly not. Since the speaker’s cycle of grief does not end there, neither does the poem; from this low point, like Orpheus, Trethewey continues her journey.

The reader probably first recognizes Trethewey’s impressive use of the palindrome form when noticing the same line repeated on either side of that surprising asterisk (a pause? a single star in the night sky? a gunshot?) in the middle of the poem. The asterisk functions as a hinge between the poem’s two halves; amazingly, on either side of it, Trethewey uses the exact same words in the exact same order, even the same stanza and line breaks. Though she changes only the punctuation and capitalization, those small differences reveal subtle but striking new emphases. For example, the two versions of this line in the first and second halves of the poem read: “the Erebus I keep you in, still trying” and “The Erebus I keep you in—still, trying—.” In the latter line, the dashes around “still, trying” draw the reader’s attention and underscore the duration of that futile, frustrating process as well as the speaker’s unwillingness to give it up. And whereas many of the lines in the first half of the poem are endstopped, Trethewey endstops every single line of the second half, resulting in a slower movement through

that section: a lingering on loss, a reminder of the finality of death, a more gradual climb back into the light.

When studying a poem, a reader should always ask: why this particular form? What would be lost without it? The form, of course, should feel central, essential—inextricable from the poem’s content. I admire Trethewey’s strict adherence to the palindrome form in “Myth”; in *Panhandler*, she speaks directly to this pairing of form and content, pleased that this poem’s mirrored form could “enact exactly what I was trying to convey...that movement of descending and then returning.”

In the second half of “Myth,” Trethewey uses this mirrored form to retrace her steps—following her own path of language out to the waking light of reality. Though the “you” in the poem remains unnamed, Trethewey has spoken openly in interviews about having written the poem as an elegy for her mother who was shot and killed by her abusive ex-husband while Trethewey was an undergraduate at the University of Georgia. Like Orpheus’s journey, the poem ends where it began, with the heartbreaking clarity of this truth the speaker—and Trethewey herself—may never get past: “I was asleep while you were dying.” Though Trethewey hopes to one day leave this loss behind for good, her poem’s palindrome form reminds us that may not be possible.

References:

Trethewey N. “Myth,” *Native Guard*: Mariner Books/Houghton Mifflin Company, 2006. 51p.
Fink J. “Natasha Trethewey.” *Panhandler Magazine*. URL:
<https://panhandlermagazine.com/interviews/natasha-trethewey/>

SYMBOLISM IN JHUMPA LAHIRI'S "INTERPRETER OF MALADIES"

Keith Scribner

professor of English and creative writing

Oregon State University

Early in the title story of her Pulitzer Prize-winning collection, *Interpreter of Maladies*, Jhumpa Lahiri constructs symbols that she then develops and complicates throughout the short story. In the first paragraph we meet the narrator Mr. Kapasi whose failed dream of being an interpreter for diplomats is ironically underscored by his Ambassador car, in which he drives tourists and serves as their guide. In the narrative, he's taking Mrs. Das, her husband, and three children on a tour to two ancient temple compounds. Mr. Kapasi narrates the story in a close third-person point of view and given his decorous formality admits very little to the reader about his growing infatuation for Mrs. Das; instead, Lahiri reveals his attraction through a few carefully crafted symbols, which she initially establishes in a single paragraph:

"He observed her. She wore...a close-fitting blouse styled like a man's undershirt. The blouse was decorated at chest-level with a calico appliqué in the shape of a strawberry. She was a short woman...and was slightly plump in her figure..., and [she] carried a big straw bag, almost as big as her torso, shaped like a bowl....She walked slowly, carrying some puffed rice...in a large packet...." (46)

With this physical description of Mrs. Das in place, Lahiri goes on to tug at these details—the blouse, the strawberry appliqué, the bag, and the puffed rice she carries in it—to express Mr. Kapasi's feelings for Mrs. Das as they develop and shift through the story. Lahiri compares the "big straw bag...., shaped like a bowl" to Mrs. Das's "torso," "slightly plump in her figure." This comparison asks the reader to consider the bag as a symbol of Mrs. Das herself. Mr. Kapasi assesses that Mr. and Mrs. Das are immature parents and that they're unkind and ungenerous with each other and with their children. Indeed, in the story's first sentence he narrates that "Mr. and Mrs. Das bickered" (41), the word choice heightening the childishness of their contentious relationship.

When “Mrs. Das reached into her straw bag and pulled out a bottle of colorless nail polish, which she proceeded to stroke on the tip of her index finger” (48), her daughter Tina sticks out her hand saying, “‘Mine too. Mommy, do mine too’” (48). But instead of sharing the nail polish with her daughter, sharing this treat that she’s “reached into her straw bag and pulled out,” she replies, “‘Leave me alone,’...turning her body” (48) away from her daughter. Tina continues to plea with her mother to polish her nails until finally “Mrs. Das flicked a drop of polish on the little girl’s finger before depositing the bottle back inside her straw bag” (49). As the bag symbolizes Mrs. Das, she is reaching into herself; we understand how ungenerous she is, even toward her own daughter as she refuses to share.

As the story proceeds, Mrs. Das takes an interest in Mr. Kapasi for reasons that turn out to be selfish. She offers him a piece of gum, and then “[s]he reached into her straw bag and handed him a small square wrapped in green-and-white-striped paper” (50). She has offered him something sweet from inside herself, and it’s even gift wrapped. “As soon as Mr. Kapasi put the gum in his mouth a thick sweet liquid burst onto his tongue” (50). The sensual response makes it clear that Mr. Kapasi himself understands the symbolism of her gesture.

Mrs. Das’s admiration for Mr. Kapasi’s second job as a medical doctor’s interpreter gratifies him; she thinks it’s “romantic” (50) and “a big responsibility” (51), and he comes to overlook the selfish and contentious aspects of her. Although he never reveals directly that he’s seduced by her attention, the “chest-level” appliqué he observed earlier in the story he now describes as a “strawberry between her breasts, and the golden hollow in her throat” (53-54). Although his attraction to Mrs. Das is chaste—his fantasy is that they become pen pals—he’s clearly smitten. She asks him for his address so she can send him copies of the photographs her husband is taking, “fishing for something inside her straw bag” (55). Then she pulls out a Bollywood movie magazine and tears him off the corner of a page. He writes his address on the scrap of paper and she “dropped it into the jumble of her bag” (56); he’s excited that she’s invited him into herself, and he also seemingly recognizes the “jumble” of her

contradictions. Regardless, when “[h]e looked at her straw bag, [he was] delighted that his address lay nestled among its contents” (59).

However, as the story continues, Mrs. Das confides in Mr. Kapasi that she once cheated on her husband, hoping that as an “interpreter of maladies” he can help her stop “feeling so terrible all the time” (65). Mr. Kapasi’s reaction isn’t to comfort her but to feel used, and he accuses her of merely trying to get over her guilt by revealing to him her “common, trivial little secret” (66). This time when “[s]he reached into her straw bag in search of something, then pulled out a packet of puffed rice” (63), which she offers to Mr. Kapasi, he declines. He no longer wants to share in what she has to give, and he watches as “[s]he put a fistful in her mouth” (63), the junk food as airy and insubstantial as he now feels she is. She glares at him and walks into the temple compound to rejoin her family, “reaching into her straw bag to eat handfuls of puffed rice” (66). Mr. Kapasi has warned them all not to feed the wild monkeys that live around the temple or else they might become aggressive. But Mrs. Das carelessly allows puffed rice to fall through her fingers to the ground, attracting monkeys who end up attacking her son Bobby. To Mr. Kapasi, this is the same careless, even reckless, behavior that led to the affair she confessed to him.

By the story’s end, all of Mrs. Das’s allure gone cold, he describes her shirt as merely a “strawberry T-shirt” (65-66). We understand she is closed off to him now as “[s]he folded her arms across the strawberry on her chest” (68). All of the sensuality and romantic attraction the shirt and strawberry had symbolized has faded.

One last time in the story’s final paragraph Mrs. Das “reached into her straw bag...and...[w]hen she whipped out the hairbrush, the slip of paper with Mr. Kapasi’s address on it fluttered away in the wind” (68-69). She’d invited him into herself, she’d shared of herself with him, and now by the afternoon’s end, any connection they’d had has drifted away. Lahiri’s masterful symbols allow her to evoke the most heartfelt and sentimental longings of a man whose emotional reticence would never allow him to express them explicitly.

References:

Lahiri, Jhumpa. *Interpreter of Maladies*. Houghton Mifflin Company, 1999. 198 p.

METHODOLOGY OF PHILOLOGICAL RESEARCH: TRENDS AND PERSPECTIVES

Lesia Strochenko

doctor of philological sciences, associate professor

National university “Odesa law academy”

The study of language and literature has traditionally focused on textual analysis, historical linguistics, and literary studies [Селіванова, 2006]. In recent years, however, the field has undergone a significant transformation, influenced by technological advancements, interdisciplinary collaborations, and evolving cultural paradigms. This paper explores the contemporary trends in philological research methodologies, evaluates their implications, and discusses emerging perspectives and future directions.

Philology today is increasingly shaped by digital tools and computational methods. The advent of corpus linguistics has enabled researchers to analyze large-scale text collections, uncovering patterns of language usage and stylistic variation across time and space. Tools such as machine learning and natural language processing (NLP) have enhanced text annotation, semantic analysis, and even the reconstruction of fragmented texts. Digital editions, enriched with annotations and interactive features, have made literary and historical works more accessible, providing new ways to engage with traditional materials [Computational linguistics]

Interdisciplinary approaches are another hallmark of contemporary philological research. Cultural studies, for instance, integrate philological methods to examine texts within their sociopolitical and historical contexts [Строченко, 2018], shedding light on issues of identity, power, and representation. Cognitive linguistics connects language and literature with psychological and neuroscientific insights, offering a deeper understanding of how humans process and create meaning. Emerging fields like environmental humanities bring eco-critical perspectives into the study of literary and linguistic responses to ecological crises, expanding the field's relevance to modern concerns.

A sociolinguistic and pragmatic orientation has gained prominence in recent philological work, emphasizing the functional aspects of language in its social context. Researchers explore how language variations reflect societal changes, globalization, and power dynamics. Discourse analysis, another growing trend, investigates how language constructs and conveys meaning across diverse fields such as politics, law, and everyday communication [McCarthy, Clancy, 2019].

New perspectives in philology include multimodal research, which incorporates non-verbal elements such as images, gestures, and sound into the study of texts. This approach recognizes the complexity of meaning-making processes in today's multimedia world. Ethical considerations have also become central to philological inquiry, with researchers prioritizing the preservation and revitalization of endangered languages and literatures. Efforts to include marginalized voices in linguistic and literary studies reflect a commitment to fostering inclusivity and equity within the field.

Artificial intelligence is revolutionizing philological research, offering tools that predict linguistic evolution, generate translations, and support comparative studies across languages. AI-driven models and technologies are reshaping how researchers approach historical texts and linguistic corpora, opening up new possibilities for interpretation and analysis.

Despite these advancements, the field faces challenges. Balancing innovation with philology's traditional focus on critical interpretation and contextual analysis remains a central concern. The increasing reliance on technology necessitates the development of computational skills among philologists, as well as collaboration with data scientists and other specialists. Moreover, ensuring accessibility through open platforms for sharing data and findings will be crucial for democratizing research and fostering global participation.

The methodology of philological research is evolving rapidly, driven by technological innovations, interdisciplinary collaborations, and a growing commitment to ethical and inclusive practices. By integrating these modern approaches with its core values of textual rigor and critical interpretation, philology continues to

offer valuable insights into the human experience while adapting to the demands of a changing intellectual landscape.

References:

Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.

Строченко Л.В. Номінативне поле концепту GENIUS в англійській мові. *Записки з романо-германської філології*. 2018. Випуск 2 (41). С. 153-158.

DOI: [https://doi.org/10.18524/2307-4604.2018.2\(41\).151362](https://doi.org/10.18524/2307-4604.2018.2(41).151362)

Computational linguistics. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/computational-linguistics/>

Gee, J.P. and Handford, M. *The Routledge Handbook of Discourse Analysis*. Abingdon, Oxon: Routledge, 2012. 682 p.

McCarthy M., Clancy B. *From Language as System to Language as Discourse*. Routledge handbook of English language Teacher Education. Routledge. 2019. P. 201-215.

LEGAL TRANSLATION AS A KEY COMPONENT IN UKRAINE'S EU INTEGRATION PROCESS

Halyna Ulianova

doctor of Law, professor,

Vice-rector for academic affairs,

National university «Odesa law academy»

Ukraine's aspiration to join the European Union (EU) requires extensive alignment of its legal framework with the *acquis communautaire*, the comprehensive body of EU laws and regulations. Legal translation serves as a vital mechanism in this process, ensuring the precise transfer of meaning between languages, legal traditions, and cultural contexts. Its role extends beyond linguistic adaptation, becoming a cornerstone for legal harmonization, effective communication, and mutual understanding.

One of the fundamental tasks in this process is the accurate translation of EU directives, regulations, and treaties into Ukrainian. This ensures that Ukraine's domestic legal system aligns with EU requirements while maintaining the integrity of its national legislation. Moreover, legal translation helps integrate Ukrainian legal concepts into EU discourse, fostering better understanding and collaboration.

However, legal translation in the context of Ukraine's EU integration is fraught with challenges. The Ukrainian and EU legal systems differ significantly, rooted in distinct legal traditions. This divergence complicates the translation of legal terms and concepts, many of which lack direct equivalents. The vast volume of EU legislation and its dynamic nature, with frequent updates, add further complexity to the task [Biel, 2019]. Ensuring uniformity and avoiding misinterpretations requires extensive resources, expertise, and cooperation.

To overcome these challenges, Ukraine must adopt a multifaceted approach [Manual on EU Legal Translation into Ukrainian, 2024]. Developing a standardized legal terminology glossary is essential to achieve consistency across translations. Collaborative efforts involving legal experts, linguists, and EU representatives are

necessary to bridge gaps in understanding. The use of computer-assisted translation (CAT) tools can improve efficiency, though human oversight remains critical for maintaining precision [Vogel et al., 2017]. Training programs for translators specializing in legal and linguistic competencies will enhance the quality of translations and build a robust network of professionals.

The implications of effective legal translation are far-reaching. It facilitates the harmonization of Ukrainian laws with EU standards, a critical step for Ukraine's accession. It strengthens Ukraine's position in diplomatic and economic negotiations with the EU by demonstrating legal alignment and preparedness. Clear and accurate legal translation also raises public awareness, enabling citizens to understand and adapt to new legal norms. Furthermore, it supports economic integration by providing a transparent and predictable legal framework for cross-border trade and investment.

In Ukraine's journey toward EU membership, legal translation plays a strategic role in bridging linguistic and legal divides. Its successful implementation is not merely a technical requirement but a decisive factor in achieving deeper integration and ensuring the compatibility of Ukraine's legal system with the European legal and cultural landscape. One of Ukraine's key obligations on its path to EU membership is ensuring the translation of national legislation into EU languages, primarily English, to make the country's legal acts accessible and comprehensible to European institutions and member states. At the same time, it is essential to translate EU legal acts into Ukrainian to integrate them into the national legal framework and ensure their proper implementation. Achieving this goal requires the preparation of a sufficient number of highly qualified specialists in both written and oral translation, capable of delivering precise and legally accurate translations.

References:

- Biel L. Theoretical and Methodological Challenges in Researching EU Legal Translation. *Legal Translation. Current Issues and Challenges in Research, Methods and Application*. Berlin: Frank & Timme, 2019. 25-39 p.
- Manual on EU Legal Translation into Ukrainian. In 2 parts. Part A. EU Law, Language, and Terminology / Editors: Martina Bajčić, Colin D. Robertson, and Liudmyla Slavova. Kyiv: Publishing and Polygraphic Center "Kyiv University", 2024. 135 p.
- Vogel F., Hamann H., Gauer I. Computer-Assisted Legal Linguistics: corpus analysis as a new tool for legal studies. *Law & Social Inquiry*. 2017. P. 1–24.

SOME ASPECTS OF THE CONCEPT “DISCOURSE” DEVELOPMENT

Varieshkina N. V.

candidate of pedagogical sciences, associate professor,
National university “Odesa law academy”

Kovbasiuk S. V.

candidate of law sciences, associate professor,
National university “Odesa law academy”

Currently, the notion of discourse is one of the main concepts of linguistics, which is studied within the framework of text linguistics, pragmalinguistics, cognitive linguistics, etc. This is a complex communicative phenomenon that combines elements of cognition and extralinguistic factors. However, there is no single commonly used definition of this concept, because different linguists and scientists offer their own interpretations of the notion of "discourse". The purpose of this abstract is to explore the development of the term "discourse" and analyze various approaches of linguists and researchers to defining this concept.

In modern linguistics, the term "discourse" is very often used as close one to the concept "text". The endless search for equivalents such as discourse, language, text, type of text, coherent text, type of speech, text of speech indicates the ambiguous essence of this concept.

American linguist D. Schiffrin shows how the nature of discourse is intertwined with the process of communication, though the actual model of communication assumed under specific approaches may differ. She asserts that, although various approaches to discourse may be governed by different assumptions, they are all united by a shared one: the idea of language as interaction.

D. Schiffrin approached the study of conversation unveiling the problems of the analyses of everyday real language in context. Dr. Schiffrin's approach clearly

demonstrates that neither the markers, nor the discourse within which they function, can be understood from one point of view alone, but as an integration of structural, semantic, pragmatic, and social factors. Dr. Schiffrin's general aim was 'the study of language in text and context'. [Schiffrin, 1994:1]

Another concept in the understanding of discourse has a functional basis, where discourse is interpreted as the use of language: "the analysis of discourse is, necessarily, the analysis of language in use" and where the functions of discourse are related to the functions of language. [Brown, Yule, 1983: 11]

The famous researcher of discourse T. van Dijk suggests using the term "discourse" in many meanings. He proves that discourse can be written, oral, verbal and non-verbal, that is, it can be considered as a written or oral speech product of a communicative action that is associated with specific conditions and context.

"The primary meaning of the term "discourse" and as it is used, is that of a specific communicative event. Such a communicative event is itself rather complex, and at least involves several social actors, typically in speaker/writer and hearer/reader roles, taking part in a communicative act, in a specific setting (time, place, circumstances) and based on other context features. This communicative act may be written or spoken, and, especially in spoken interaction, usually combines verbal and non-verbal dimensions (jesters, face-work, etc.)." [Dijk, 1998: 193-194]

T. van Dijk also considers it possible to regard discourse as a genre, namely, scientific discourse, political discourse, etc. "Communicative events are usually tied to a specific social or institutional domain. In some cases, they may be constitutive of such a domain. Thus, the many types of legal discourse constitute the domain of "law", whereas types of political discourse largely constitute what we understand by "politics" or the "policy", and educational discourse the domain of education. That is, a domain is the typical contextual property that defines overall classes of genres, such as political discourse, medical discourse, scholarly discourse. [Dijk, 1998: 214-215]

Relying on foreign and domestic studies, we may understand discourse as verbalized thinking and speech activity, which includes linguistic and extralinguistic

components, and the text as a unit of discourse, that is, in such approach, discourse could be defined through text or text through discourse. Still this definition is not unambiguous. Other researchers think that discourse can also be viewed as a process (verbalized speech-thinking activity) and as a result (fixed text), as well as in these two aspects simultaneously.

James Paul Gee and Michael Handford, in their definition of discourse, refer to “the meanings we give language and the actions we carry out when we use language in specific contexts”. [Gee, Handford, 2012: p.10]

Within the framework of the communicative approach, discourse is perceived as verbal communication, dialogue, dialogical utterance, speech from the position of the speaker. It might be said that the disadvantage of this approach is its high level of abstraction.

In our article, we adhere to the definition of discourse, where discourse is a coherent text in combination with extralinguistic – pragmatic, sociocultural, psychological, and other factors; text taken in the event aspect; speech, considered as a purposeful social action, as a component involved in the interaction of people and the mechanisms of the consciousness (cognitive processes). In this interpretation, the discourse is regarded as an expanded understanding of the text, as a text that is immersed in a specific communicative situation with information about the participants of communication and the conditions or circumstances of the situation.

Professor Luk'yanets has a philosophical approach towards discourse study and considers that “language breeds discourses that arise and evolve in the space-time continuum of a living language”. [Лук'янець та ін., 2000: 18]. Interpretation of the concept of discourse by other researchers introduces the concept of discourse-text and considers discourse as a process of linguistic thinking, and the text as the result or product of this process, seems to be valid too.

Despite the great number of definitions of the concept of "discourse", it remains somewhat vague and ambiguous. Based on this, it can be classified as a universal concept in research, because the range of its interpretations is constantly expanding.

And yet, with a high probability, further research of discourse, at least in the field of linguistics and methods of teaching languages, will be related to the concepts of “text” and “speech”.

In the sphere of teaching foreign languages to students of humanity specialties, it is of particular interest to increase the effectiveness of the formation of foreign language communicative competence through teaching a foreign language discourse.

Teaching a foreign language discourse makes it possible to form communication skills, when students must understand what kind of relations are between the communicants, in what situation communication takes place, and how, depending on these factors, it is necessary to construct an utterance. It should be noted that the professional community is a community of people, which is characterized by a certain discourse, determined by the type of professional activity. “Foreign language discourse has all the categories inherent directly to discourse (proposition, explication, implicature, inference, reference, presupposition, mental lexicon). However, its formation is impossible without a formed foreign language communicative competence, which includes all types of competences that give new meaning to the categories of discourse and contribute to the implementation of an effective communication process.” [Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Монографія під заг. ред. Шевченко І.С., 2005: 61]

Thus, the concept of a foreign language discourse arises, that is based on objective data and has as its goal the transfer of knowledge/information using strictly selected linguistic and stylistic means. A foreign language discourse is characterized by knowledge of certain number of linguistic and extralinguistic factors, among which a special subject network of communication for interlocutors, and a variety of types of texts and topics of communication can be distinguished. However, in this case, the so-called mental lexicon (or vocabulary) acquires special significance as a category of discourse, since it is an active system in which new connections are constantly being established, which make it possible to find and realize the meanings of words determined by certain sphere of communication. We agree with S. Gural, who defines

an important category of discourse – a mental lexicon, which means a vocabulary stored in a person's memory, which, unlike a traditional dictionary, is very flexible, multifaceted, mobile; it stores many meanings and options of the words' use, on its basis word formation and the creation of new phrases and sentences are possible.

Communication in any sphere is characterized by versatility, since various areas of scientific communication have a special thesaurus or vocabulary, interaction situations, communicative and practical intentions, and strategies for achieving them. [McCarthy, Clancy, 2019: 208]. To our mind, students can acquire the necessary information about thesaurus or vocabulary through the study of speech/language activity (oral and written), that is, a discourse that reflects all the specific features of a foreign language linguistic community. Introducing the concepts of lexis as discourse encourages understanding of language form and function, that stimulate more effective communication.

References:

- Лук'янець В.С. та ін. Сучасний науковий дискурс: Оновлення методологічної культури : Монографія. Київ, ВІПОЛ., 2000. 304 с.
- Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен / Під заг. ред. Шевченко І.С.: Монографія. Харків: Константа. 2005. 365 с.
- Brown G., Yule G. Discourse Analysis. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1983. 288 p.
- Dijk T. A. van. Ideology: A Multidisciplinary Approach. London: Sage, 1998. 365 p.
- Gee, J.P. and Handford, M. The Routledge Handbook of Discourse Analysis. Abingdon, Oxon: Routledge, 2012. 682 p.
- McCarthy M. and Clancy B. From Language as System to Language as Discourse. Routledge handbook of English language Teacher Education. Routledge. 2019. P. 201-215
- Schiffrin D. Approaches to Discourse. Oxford–Cambridge, Mass.: Basil Blackwell, 1994. 195 p.

HOTATKI

Навчальне видання

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної науково-практичної конференції

АКАДЕМІЧНІ СТУДІЇ З ФІЛОЛОГІЇ

В авторській редакції

Підписано до друку 14.02.2025 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 6,51. Обл.-вид. арк. 5,05.
Тираж 150 прим. Замовлення № 24-06/31.

Відділ реалізації. Тел.: (067) 542-08-01. E-mail: info@book.sumy.ua
ПФ «Видавництво “Університетська Книга”»
40000, м. Суми, площа Покровська, 6
Тел.: (0542) 65-75-85. E-mail: publish@book.sumy.ua
www.book.sumy.ua, newlearning.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7461 від 05.10.2021
Віддруковано на обладнанні ПФ «Видавництво “Університетська книга”»

